REDACȚIUNEA, Tipografia și Administrațiunea
BRAȘOV, Piața-mare 80.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE: primesc la Administrațiune Brașov și la birourile următoare: Viena la M. Dukes Nachf., Heinrich Schalek, Rudolf Mosse. — In Budapesta la Eckstein Bernát, Iulius Leopold, Blockner I.
PREȚUL INSERATELOR: Un șir petit 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. Reclame pe pag. a 3-a 1 șir 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminecă 40.)

Telefon: Nr. 226.

„GAZETA" apare ZILNIC.
Abonamente pentru Austro-Ungar. pe un an: 24 cor. pe 6 luni 12 cor. pe trei luni 6 cor. — N-rii de Duminecă: patru cor. pe an.
Pentru România și străinătate: un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
N-rii de Duminecă 8 fr. an.
Se poate prenumăra la toate oficiile poștale precum și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov: La Administrația „GAZETEI", pe 1 an 20 C. Pe 6 luni 10 C. pe trei luni 5 C. Cu dusul acasă: Pe un an 24 Cor. Pe 6 luni 12 Cor. Pe trei luni 6 Cor. Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile se plătesc înainte.

Nr. 215.—Anul LXXIII. Brașov, Vineri, 1 (14) Octomvrie 1910.

Să ne îndreptăm!

Trebue să recunoaștem — nu cu mândrie — faptul, că noi Românii din țara ungurească, nici azi n'am ajuns a fi stăpânitorii unei culturi românești mai pronunțate, care să impună conlocuitorilor de alt neam. Massa mare a poporului de rând stă încă și acum nepăsătoare în fața spectacolelor culturale ce i-se desfășură dinaintea ochilor.

...Țăranul român de azi ferecat, încă și acum, de lanțurile întunerecului spiritual, pribegește chaosul neajunsurilor și lipselor de tot felul, ca un drumeț călător, care n'are nici un scop și nici o țântă.

Torturat în continu de grijile și ispitele zilnice, nu mai știe unde să-și plece capul, cerând ușurarea sarcinilor. Starea culturală actuală a poporului nostru nu diferă mult de cea înainte cu două decenii.

Țăranul român apăsat de grijile și năcazurile zilnice, n'are predisposiția de a-și cultiva intelectul și de a-se smulge din mreaja întunerecului. ce îi țin împăingeniți ochii sufletului. Voind a defini în cât-va înțelesul cuvântului *cultură* de care să face atâta întrebuințare în toate ziarele noastre, dăm după învățatul profesor universitar berlinez Frideric Paulsen, următorul pasagiu:

„Cultura cea adevărată, cultura cum să cade o are fie-care om, care a câștigat destoinicia de a-se acomoda cu realitatea existenței, din punctul de vedere în care l'a pus natura și soartea, și a-și clădi o lume sufletească proprie, potrivită cu condițiunile lui de trai, fie aceea lume mare sau mică. Cultura nu o constitue mulțimea lucrurilor pe cari le știe ori le-a învățat cine-va, ci atât puterea și originalitatea cu cari și-a însușit omul acele cunoștințe, cât și chipul cum știe el să le întrebuințeze la înțelegerea și judecarea a tot ce întâlnește în cale. De aceea nu ne vom sfii să zicem, că este om cult un țăran, care n'a învățat niciodată mai multe lucruri decât cele pe cari le învață cine-va în școala primară și n'a auzit poate nici-odată numele lui Goethe și al lui Schiller, dar care știe să întrebuințeze cu înțelepciune mijloacele pe cari le-au dat la îndemână condițiunile existenței în care trăește, care a știut să-și formeze o concepție simplă și lămurită despre lumea istorică și naturală în care trăește și să se miște în cercul său, conducându-și după părerile sale proprii, neatârnate de alții!"

...Pentru ridicarea nivelului cultural al poporului nostru se recere o *muncă sistematică*, o muncă încordată din partea intelectualilor noștri. Nu e deajuns din partea învățătorilor a desvolta activitate numai între cei patru pereți ai școalelor, pentru a se scutura astfel de oarele oficioase, nu e destul ca preotul să știe numai liturghisi în biserică, căci aceasta e numai o slujbă, un servicio, ce i-l impune posiția lui de dochovnic, ci să pretinde, ca el să desvoalte și o largă activitate înafară de biserică. Medicul de-asemenea nu și-a îndeplinit pe deplin datoria, când scrie numai receptul în pripă pentru pacient — el prin posiția lui, ce o ocupă în mijlocul poporului nostru, ar trebui să fie nu numai un alinător al durerilor trupești, ci și sufletești.

Cine cunoaște în toate mărunțaele viața noastră socială, va trebui să recunoască — cu mâhnire — că multe probleme de interes general ce ar fi menite a revărsa picuri de binefacere asupra poporului nostru obidit, necum să fie măcar în stadiul desvoltării sau terminării, nu sunt nici barem în stadiul începutului.

S'a agitat mult și stăruit din partea factorilor chemați, pe lângă învățători a-și lua sarcina pentru instruarea analfabeților, se agită mult pentru înființarea de coruri bisericești și reuniuni de cântări la sate, tot asemenea pentru înjghebarea de „tovărășii agricole" așa de mult folositoare pentru poporul econom dela sate. Dacă s'ar face o statistică despre așa zisa activitate *înafară de oficiu*, am întâlni cifre cu înfățișare jalnică...

Preoții și învățătorii sunt acei factori de seamă, dela cari — în împrejurările date — se așteaptă mai mult.

Inteligența unui popor este condiționată de conducătorii ce îi are.

„Binele obștesc — zicea într'o cuvântare a sa asesorul consistorial Nicolae Ivan — cere jertfe, binele obștesc cere soldați credincioși, binele obștesc cere iubire pentru deaproapele, binele obștesc cere muncă desinteresată, binele obștesc cere lăpădarea de sine și mai pre sus de toate interes cald pentru viața culturală și economică a țăranului, fără care noi cărturarii n'avem titlu de a fi și rost de a trăi. Dela uscături și capete seci — fie acelea și cu buzunarele pline—dela cei ce n'au inimă și suflet pentru durerile unui neam istovit, să nu așteptăm mântuirea și regenerarea poporului, ci să trecem peste ei ca peste niște buturugi uscate, ca peste niște sălcii, cari neaducând roade să taie și să arunce în foc."

Să ne desbrăcăm deci de haina invidiei urâte, care de atâtea ori subsapă la temelia acțiunilor noastre de binefacere pentru massa mare a poporului nostru, *să ne îndreptăm* pașii noștri, în aceste momente de grea ispită, spre tot aceea ce ar fi în interesul binepriceput al poporului nostru.

Nisuințele intelectualilor noștri să fie *îndreptate* spre tot aceea ce ar putea naște regenerare în sânul poporului nostru mult cercat.

Ghimbășanul.

De peste săptămână.

Săptămâna trecută, Marți s'a întrunit comitetul național în Cluj.

Despre cele, ce s-au desbătut și hotărât s'a dat următorul comunicat:

Comitetul executiv al partidului național-român a ținut în Cluj, la 4 Octomvre n., sub prezidența d-lui Gheorghe Pop de Băsești, președintele partidului, o ședință plenară, la care au luat parte Dr. Teodor Mihali, președintele clubului parlamentar al deputaților naționaliști, Dr. Vasile Lucaciu, secretarul clubului și al comitetului, și alți 17 membri ai comitetului executiv.

Comitetul executiv s-a ocupat înainte de toate cu afacerile curente ale partidului. Apoi a luat cunoștință de raportul d-lui Dr. Iuliu Maniu asupra situației politice.

D-l Maniu a constatat, că prigonirile de natură politică și manifestările sistemului politic de azi, păgubitoare pentru desvoltarea poporului român, mențin și acum situația nefavorabilă intereselor poporului român.

A rugat apoi comisiunea specială aleasă într-o ședință premergătoare, să prezinte propuneri concrete în ce privește acțiunea politică, pe care partidul național român va trebui să o inaugureze în timpul cel mai scurt pentru schimbarea acestui sistem politic.

Luându-se în considerare împrejurarea, că comitetul executiv nu poate fi convocat pentru fiecare chestiune de actualitate politică, comitetul a ales din sânul său o comisiune mai restrânsă, cu mandatul de a rezolvi chestiunile curente ale partidului, de sine înțeles sub rezerva aprobării ulterioare a comitetului executiv.

In comisiunea aceasta au fost aleși, în afară de deputații români naționaliști, d-nii Dr. Vasile Lucaciu, Dr. Aurel Vlad, Dr. Liviu Leményi,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

FOILETONUL «GAZET. TRANSILVANIEI»

Păzitorul.

Inainte de a fi așezat pământul, Domnul se purta prin nocuprinsul văzduhului, împreună cu Sf. Petru. Pacea fără de începuturi stăpânea pretutindeni, că nu era nici viață nici moarte, iar dracul trăia jigărit, căci omul încă nu fusese zidit, și păcatul nu încolțise.

Și odată s'a fost odihnind Domnul pe un nor, împreună cu Sf. Petru.

Atunci iată că se apropie necuratul. Își încrucișă labele și capul, în care clocotiseră gânduri de răsvrătire împotriva ziditorului, se plecă.

Graiul lui prefăcut cerșia iertare și ridicare dintru întunerec. Fața Domnului se întoarse dela el, și urechea lui care aude totul nu vru s'audă glasul care ascundea cugetul vrăjmaș.

Sfântului însă prinse a-i fi milă de fostul înger. Se uită cu jale la trupul lui cel jigărit și prinse a doborâ lutul de pe el cu vârful bățului.

»Ia te uită, Doamne, cum a ajuns. Mila și răbdarea ta e fără de margini«.

Domnul își încruntă privirile-i sfinte. Suflă lutul de pe bățul pe care sfântul voia să i-l arete și se depărtă puțin.

Iară dacă lutul acesta fu desprins de pe băț de sufletul sfânt al Creatorului și căzu în văzduh, prinse a se rostogoli și a crește.

Ci, văzând îngerul cel isgonit că nu mai află iertare, se întoarse în adâncurile întunerecului. Sufletul lui ticălos ardea de dorința ucigașă a răsbunării. Ochii vicleni îi scăpărau de ură. Ghiarele i-se încleștau și toată făptura lui tremura.

»Trebue să fiu și eu stăpân peste împărăția întunerecului, și de-acolo să-mi arăt puterile!« »Mărire vreau, mărire!« Și glasul i-se înecă de mânie.

Peste câtăva vreme iarăși porni Domnul și cu Sf. Petru prin haos. Dacă văzură bobul de lut, care se rostogolea într'una, se așezară pe el. Și stătea Domnul cu mărire și privia peste necuprinsul văzduhurilor, unde avea să așeze viață și să aprindă lumină.

Diavolul se apropie. Dorința de mărire îl făcea să îndrăznească. Voi să sfărâme lutul pe care era așezat Creatorul și cu Sf. Petru și își împlântă ghiarele într'ânsul.

Dar cu cât s'a fost opintind acela, în capul căruia încolțiră cele dintâi gânduri de vrăjmășie și a fost trăgând să sfarme lutul, cu atât acesta creștea. Un glob se restogolea acum în văzduh, strălucind de strălucirea privirilor celor sfinte ale Domnului.

Viața și fericirea, lumina și bunătatea erau acum înfăptuirea gândurilor Părintelui ceresc, și diavolul trebui să se ascundă, pentru ca ura împotriva binelui și luminei să nu-i mai ardă sufletul. Dar dorința ucigașă care îl mâna către mărire îi dete din nou curaj.

Și iarăși se apropie și își încrucișă labele plecându-și ochii, spre a-și ascunde ticăloșia sufletului.

»De pe trupul meu a fost luat lutul acesta, pe care tu ai așezat viață«. »Cu cale ar fi să-mi dai și mie ceva din cele ce sunt pe el«. Și grăi Domnul: »Tu n'ai drept să te atingi de nimic. Viața și lumina date de mine au făcut splendoarea lutului mort«.

— »Dacă tot ce e viață și lumină e al tău, atunci să fie al meu tot ce va muri«.

»Să fie«

Și dacă aruncă Domnul sămânța vieții peste lutul cel sterp și pustiu, îndată încolțiră flori și ierburi. Crinii cei gingași se lăsară mângâiați de cele dintâi raze de soare, pe cari le culeseră în potirele lor albe ca cel mai curat argint și ascultară cele dintâi povești, ce fură purtate de zefiri.

Cicoarea prinse cu ochii ei albastrul cerului nemărginit și când se lăsă cea dintâi noapte peste lume, închise pleoapele și adormi, visându-se purtată pe o scară de smarald către cer. Și acolo văzu pe Domnul îmbrăcat în haine de raze, șezând cu mărire pe jilțul lui de argint.

»Să-ți rămână hăinuțele albastre, ca cerul — grăi Creatorul cu blândețe — și toți câți te-or vedea, acolo jos pe pământ să-și ridice ochii către cerul în care își pot pune nădejdea«.

Fluturașii, albinele, pasări cu pene în felurite fețe, dobitoace și mai apoi omul fură așezate ca să se bucure de bunătățile hărăzite de Dumnezeu.

Diavolul însă nu stete fără de lucru. Incepu să semene vrajba și să pregătească peirea vietăților.

Scoase pe pământ steiuri, pe cari să nu poată crește nimic. Domnul însă făcu să răsară și să trăiască, sfredelind piatra cu rădăcinile lor, brazii cei vecinic împodobiți cu verdeață, mestecenii albi, fagii și alți copaci. Pe stâncile cele mai înalte

Vasile Goldiş, Dr. Iuliu Maniu şi Dr. Valer Branisce.

*

Două adunări comitatense sunt convocate pe zilele aceste, anume: adunarea comitatului Târnavei-mici pe mâne 14 l. c. la Dicio-Sân-Mărtin şi cea a comitatului Făgăraş pe 17 a lunei corente. Vor fi în amândouă lupte mari din partea membrilor români şi de aceea au să ia parte la adunări toţi membrii români.

*

In Iaşi se va ridica o statuie (chip de piatră) a marelui Domnitor Ion Alexandru I. Cuza, care a făptuit unirea celor două ţări române, a făcut împroprietărirea ţăranilor etc.

Regele Carol a dăruit pentru aceasta statuie 20 mii cor., faptă vrednică de cea mai mare laudă. Prin aceasta s-a făcut cu putinţă a se ridica în curând statuia, care costă peste 100 mii coroane.

*

Azi se deschid delegaţiunile în Viena. Şi poate tot azi îşi ţine ministrul nostru de esterne Aehrenthal espozeul (vorbirea) despre stările politice din Europa şi legătura monarchiei cu statele europene.

Cât durează delegaţiunile, dieta nu nu va ţinea şedinţe, decât poate una—două. Munca serioasă va începe abia după delegaţiuni, la începutul lui Noemvre.

Membrii delegaţiunei ungare, întrunindu-se în 11 l. c. în Budapesta, au designat de prezident pe Láng Lajos, iar de viceprezident pe contele Zichy Agost, au designat apoi candidaţii pentru sub-comisiunile de esterne, militară, financiară şi de flotă.

In sub-comisiunea de esterne sunt designaţi şi Românii: episcopul *Hossu* dela Lugoj şi *Iosif Gall*, membrii în casa magnaţilor.

Evenimentele din Portugalia.

După o luptă de 30 ceasuri între cetele revoluţionarilor şi trupele rămase credincioase dinastiei, *Portugalia a fost proclamată republică.*

Această schimbare repede, care s'a petrecut aşa zicând peste noapte, se datoreşte faptului, că proclamarea republicei a fost pregătită de mult şi că poporaţiunea portugheză, sătulă de regimul regelui Manuel şi a sfetnicilor săi, de-abia a aşteptat momentul ca să scuture lanţurile acestui regim deochiat. Aceasta s'a văzut şi din luptele, cari s'au dat între revoluţionari şi soldaţi. In loc ca trupele să se lupte pe viaţă şi pe moarte pe lângă dinastie şi rege, căruia i-au jurat vecinică credinţă, ele după câte-va ceasuri au trecut în tabăra revoluţionarilor îndreptându-şi forurile asupra palatului regal.

In câte-va ceasuri acest palat pompos a fost distrus, regele Manuel împreună cu familia regală a fost pus pe fugă, iar republica a fost proclamată şi notificată puterilor mari.

Dăm în următoarele în resumat cele întâmplate în decursul luptelor şi după proclamarea republicei.

Luptele de stradă.

Lupta a dăinuit întreaga noapte de Luni spre Marţi. In zori de zi, revoluţionarii s'au îndreptat înspre palatul regal »Necessitades", unde au fost primiţi de infanterie în salve vehemente, cari i-au silit să se retragă în disordine, lăsând în urma lor mulţi prizonieri. Până la răsăritul soarelui, marinarii au arborat pe cazărmile de marină drapelul republican şi, împărţiţi în mai multe detaşamente, au pornit înspre palatul regal. In acelaşi timp trei vase de răsboiu au arborat drapelul republican, salutând arborarea lor cu salve de tunuri. Pe bordul vasului »Dom Fernando II" s'a desfăşurat o luptă crâncenă, în cursul căreia drapelul republican de repetite ori a fost coborât. Chirasatele »San Rafael« şi „Adamastor«, cari trecuseră la republicani, s'au postat în faţa vasului amiralităţii »Dom Carlos I", pe care fâlfâia încă drapelul regal. Chirasatele au plecat apoi la Alcantara, de unde au început să împuşte asupra palatului. A doua împuşcătură a nimerit drapelul regal, sfărmându-l. Cele-lalte împuşcături n'au nimerit.

Regele Manuel a observat bombardamentul cu cel mai mare sânge rece şi la început cu nici un preţ n'a voit să părăsească palatul. Când în cele din urmă s'a hotărât s'o facă, şi-a aprins zîmbind o ţigară.

In vremea aceasta trupele credincioase Regelui aduseseră tunuri în piaţa Dom Pedro. Două împuşcături au nimerit chirasatul »Sao-Paolo«, care numai decât s'a retras. Celă-lalt chirasat a început bombardarea citadelei »San George«, a cărei garnizoană s'a predat arborând drapelul republican.

Intr'aceasta, noaptea în strade se dase o luptă sângeroasă de artilerie între trupele regeşti şi revoluţionare. Trupele regeşti au avut succese şi au profitat de întunecime ca să-şi întărească poziţiile. Lupta aceasta a durat noaptea întreagă. Marinarii şi vasele de răsboiu au hotărât lupta în favorul republicanilor.

Fuga familiei regale.

Regele împreună cu familia regală, au părăsit printr'o poartă dosnică palatul şi s'au îmbarcat pe vaporul »Amelia«, care i-a dus la Gibraltar, unde se află şi acuma. Se crede, că bunica regelui şi unchiul său ducele de Oporto se vor stabili în Italia, iar regele şi mamă-sa vor pleca în Anglia.

Guvernul provizoriu.

După fuga regelui s'a constituit îndată un guvern provizoriu, în frunte cu preşedintele *Teofil Braga*, care a adresat poporaţiunei o proclamaţie, în care se spune între altele, că guvernul va da o mai mare libertate vieţii economice, va introduce obligativitatea învăţământului, va pune pe picior liber pe toţi deţinuţii politici, va isgoni pe călugării şi călugăriţele, şi va lua în proprietate întinsele moşii şi averi ale acestora. De încheiere proclamaţia îndeamnă poporul la linişte, şi se aştepte cu sânge rece desfăşurarea evenimentelor.

In acelaşi timp noul guvern a adus la cunoştinţă tuturor statelor, proclamarea republicei.

Decretul privitor la disolvarea congregaţiunilor spune, că iezuţii (călugări) vor trebui să părăsească imediat ţara. Monăstirile şi toate stabilimentele religioase vor fi închise. Bunurile comunităţilor religioase vor fi sigilate. Se va face un inventariu şi se vor preţui toate bunurile acestora. Averea iezuiţilor va deveni proprietatea statului.

Alte amănunte.

Agenţia Reuter află, că înainte de a părăsi Portugalia, fostul Rege Manuel a trimes o scrisoare fostului preşedinte al consiliului, declarând că şi-a făcut în totdeauna datoria către popor, că va rămâne portughez până la moarte, şi că speră cum că poporul va fi drept faţă de el şi îi va înţelege sentimentele. Plecarea sa nu înseamnă abdicarea.

Agenţia Havas află, că s'au făcut Luni în întreaga Portugalie manifestaţiuni entuziaste, spre a sărbători republica. Liniştea e desăvârşită şi viaţa comercială e cea normală. Măsuri de siguranţă au fost luate împrejurul celor trei crucişătoare portugheze, cari se găsesc în raza din Lisabona: e absolut interzis de a se apropia de ele.

Guvernul a hotărât să ridice un monument victemelor revoluţiei.

Intreaga datorie a familiei regale este de *4 miliarde* coroane. Averea mânăstirilor este de 200 milioane coroane sumă care se va întrebuinţa pentru sporirea numărului şcolilor publice. *In total au fost expulzaţi din Portugalia 7000 călugări şi călugăriţe.*

»Daily Telegraph« află din oraşul portughez Oporto, că acolo s'a dat de urma unei *conjuraţii contra republicanilor.* Autorităţile supraveghează locuinţele ofiţerilor. A fost arestat generalul Pinto, fost ministru de război; fiind bănuit ca amestecat în conjuraţie. Ofiţerii de marină au fost consemnaţi pe vasele de război.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ŞTIRI.

— 30 Septemvrie v.

Succesele inginerului Vlaicu. Zilele aceste au loc în România manevrele regale, la cari participă 2 corpuri întregi de armată. Foile din România ne aduc ştiri interesante despre aceste manevre conduse de Principele Ferdinand, cari de astădată sunt de o deosebită importanţă în urma numărului mare de trupe concentrate. La manevre ia parte şi compatriotul nostru, d-l inginer Aurel Vlaicu cu maşina sa de sburat. Este vorba ca să se vadă, că ce foloase poate aduce o astfel de maşină în ce priveşte mişcarea trupelor. O telegramă din Slatina ne anunţă, că Luni după amiazi, pe la orele 3 şi jumătate, inginerul Vlaicu a zburat cu aeroplanul său din faţa gărei din Slatina pe deasupra oraşului, trecând peste râul Olt în direcţia Balş pe câmpul de manevre şi coborându-se în faţa familiei regale. Inălţimea, la care aeroplanul lui Vlaicu s-a ridicat, a fost de peste 500 metri. Printre lumea militară şi civilă însufleţirea a fost deosebit de mare.

Cu acest prilej dăm spre ştire şi cetitorilor numărului nostru poporal, că consiliul de miniştri români a hotărât zilele aceste să dea d-lui Vlaicu pentru marile merite ce şi-le-a câştigat pe trenul aviaţiei române un *dar de 51.000 lei* şi să facă o maşină de sburat pentru armată după modelul maşinei inventate de dânsul. Ştirea aceasta şi în genere succesele d-lui inginer Vlaicu va produce pretutindenea o mare bucurie şi îndeosebi între noi Ardelenii, cari am dat României un astfel de bărbat genial. Dumnezeu să ni-l ţină încă la mulţi ani.

Alegere de învăţători. Precum aflăm, alegerea de învăţători la şcoalele centrale primare din Braşov, care, precum ştim, a fost protestată, *a fost aprobată* de ven. consistor archidiecezan.

Numire. Din Budapesta ni se scrie: Vă comunic cu bucurie ştirea, că distinsul judecător român Dr. Georgiu Plopu, care timp de $4^1/_2$ ani a funcţionat ca jude auxiliar la curia reg. din Budapesta, a fost numit zilele acestea jude definitiv la înalta curie. Felicităm din toată inima pe distinsul jude român la acest avansament binemeritat.

Concertul Ersilia Roşca. Vineri în 21 Oct. n. va avea loc în Reduta Braşovului concertul distinsei violonceliste romînce d-şoara *Ersilia Roşca* (eleva d-lui profesor Dinicu la conservatorul din Bucureşti) cu binevoitorul concurs al d-şoarei *Mizzi Baiulescu* şi al d-nei *Leny Dumitrescu Zănescu* cu următorul program:

I. 1) Saint-Saëns, Concert A-moll, d-şoara E. Roşca. 2) Fielitz: »Frühlingslied«, Bizet: Pastorale, Puccini: »la Bohème« (Valse) (d-ra M. Baiulescu). 3. Schumann: »Träumerei", Davidoff: »Am Springbrunnen« d-şoara E. Roşca.

II. 4) Massenet: Élégie Trio, E. Roşca, M. Baiulescu, L. Dumitrescu Zănescu. 5) Dima: »De ce nu-mi vii«, »Mândruliţă de demult«. Brediceanu: »Cântă puiul cucului« (M. Baiulescu). 6) Bach: Aria, Popper: »Spinnlied« (E. Roşca).

Sfinţire de biserică. Senatul bisericesc gr. cat. din comuna Cetanu aduce pe aceasta cale la cunoştinţă, cum-că în 23 Octomvrie st. n. a. c. se va îndeplini sfinţirea nou edificatei biserici gr. cat. în parohia Cetan.

Cununie. *Livia Nădăşanu* din Ciuchiciu şi *Emanuil Ciuleiu* din Saschiz ne anunţă cununia lor ce se va oficia în biserica gr. or. rom. din Ciuchiciu la 23 Octomvrie st. n. 1910.

Cutremurul de pământ, despre care am făcut amintire în numărul de ieri, s-a simţit în mai multe părţi în Bănat, precum la Reşiţa, Orşova, Bogşa, Caransebeş, apoi la Deva în Ardeal şi în Zarand. Cutremurul a produs mare spaimă între locuitori. In Deva s-au crepat păreţii mai multor case. Marţi la oara 12 şi 58 min. s'a simţit un cutremur şi în Sibiiu. Au fost trei lovituri.

Conferenţele învăţătoreşti gr. or. sunt convocate în întreagă arhidieceza pe 8 şi 9 Octomvrie c. La conferenţe au să asiste şi preoţii, ca directori şcolari.

---

sădi muşchiul care se întinde ca un covor sdrenţuit peste peretele de piatră.

In mintea necuratului însă încolţiră iarăşi gânduri de pierzare.

Luă un sfredel şi prinse a găuri trunchiurile arborilor, bătând apoi cuie de lemn uscat ca cu chipul acesta să se usuce pădurea şi să fie a lui. Şi de atunci cică au fost rămas în lemne acele cioiuri, în cari tâmplarii, stricându-şi rindeaua, scuipă şi pomenesc numele necuratului.

Dar bucuria diavolului fu fără de margini, dacă îşi pierdură oamenii nemurirea.

»Toţi vor fi ai mei« grăi el. Şi i se părea că vede întinzându-se puterea întunerecului şi a păcatului peste tot pământul. Şi dorinţa mărirei îl stăpânea tot mai mult.

»Vor fi ai tăi numai aceia cari te iubesc« îi zise Domnul.

»Cum să mă iubească?

— Indeplinindu-ţi vrerile şi făcând fapte de cari îţi plac ţie.

— Atunci trebuie să-mi faci un catastif, unde să scriu pe toţi muritorii cari s'or face de mine.

— Catastiful însă trebuieşte păzit, ca să nu scrii tu ce vrei în el grăi Domnul.

— Să facem un păzitor.

— Să facem.

Şi scuipă Domnul jos; scuipă şi diavolul şi îndată se ridică o pasăre.

Penele ei fură albe pe partea care se închegase din scuipatul Creatorului şi negre pe unde din al blestematului.

Astfel fu făcută coţofana şi orânduită să păzească spre a nu se atinge nimeni de catastiful păcatelor omeneşti. Iar dacă diavolul ar fi încercat să scrie păcate cari nu fuseseră făcute, ea dădea de ştire Sfântului Petru.

De aci în colo, dracul porni printre oameni şi începu să-i îndemne la rele.

Ascunse pierzarea şi moartea sub haina cea mai strălucită. In dosul plăcerilor celor mai mari, puse cele mai grele păcate.

Bătători căile, cari duceau către prăpastie şi le aşternu cu flori. Născoci beuturile cele mai bune de adormit glasul sufletului oamenilor.

Pretutindeni întinse mreji şi pescui mulţime de suflete. Şi nu mai putea dracul de bucurie.

»Din lutul de pe capul meu a fost făcut pământul, iar din pământ a fost zidit trupul omului« grăia, el.

»Nu se poate ca acesta să nu facă ceva din cele ce vreau eu!«

Şi adeseori se apuca să petreacă, suflând ţărână în ochii muritorilor, numai ca să-i audă pomenindu-i numele ticălos.

Cu cât se înmulţeau oamenii şi păcatul lua felurite forme, cu atât se înmulţia şi numărul dracilor.

Ci, dacă văzu Domnul că mulţi apucaseră pe căile răului, chemă pe Sf. şi îi zise:

»Să te faci băiat sărac şi să te bagi slugă la diavol. Când a lipsi el, să-i iai catastiful cu păcatele omeneşti«.

Aşa se făcu.

Odată, când dracul nu era aci, Sfântul se apropie de catastif. Dacă îl văzu coţofana că întinde mâna, numa că începu: »caţ, caţ, caţ«.

Sosi diavolul şi se răsti la el:

»Ce faci, Petre?

— Nimic, stăpâne«.

»Ha, ha, ha, făcu coţofana în batjocură. »Era să-ţi îndrepte spinarea, băiete.

— El o să-mi îndrepte, n'o să-mi îndrepte spinarea, dar eu ştiu bine că o să-ţi mai scurtez coada şi limba.

— Taci?»

Fiindcă diavolul venise mai repede ca gândul şi se obosise, se aruncă în apă să-şi răcorească făptura-i păcătoasă.

Atunci Sfântul iar întinse mâna la pomelnicul păcatelor omeneşti. Coţofana căţăi şi ieşind dracul din tamină, strigă:

Ţine-ţi ghiara, Petre; ori te mănâncă spinarea?

— Nu fac nimic, stăpâne«.

Necuratul se dete iarăş afund, în vâltori. Atât aşteptă Domnul că dete un ger de îngheţară apele de nouă stânjini, Sfântul se apropie acum fără frică şi pe când coţofana căţăia într'una, el luă pomelnicul la subsuoară şi se îndreptă spre cer.

Dacă auzi dracul glasul păzitorului, se repezi să iese afară.

Ghiaţa însă îl împiedecă.

Izbi el cu capul într'însa, dar nu o putu sparge. Şi iar mai încercă şi abia putu să iese la iveală.

Atunci alergă să-şi iee calul cu care întrecea şi vânturile şi scăpa de trăsnetele Sfântului Ilie.

Dar nu-l găsi, căci Domnul îl prefăcuse într'o gânganie, în chipul ţânţarilor care până azi colindă peste ape şi căreia oamenii îi zic »Calul dracului«. Se repezi atunci după sfânt şi tocmai când acesta întrase de jumătate pe porţile cerurilor, îl ajunse cu ghiara de talpa piciorului. »Ce să mă fac, Doamne?« strigă sfântul.

»Taie, să scapi«. Sfântul Petru scoase

Conferențele învățătorilor din Brașov și Zărnești, sunt convocate de protopopul *Ioan Hamsea* în Brașov și Zărnești și au de desbătut un vast și interesant material pedagogic.

Pentru masa studenților români din Brașov au binevoit a contribui d-l protopop Voicu Hamsea cu soția Elena n. Maximilian și d-l protopop Dr. Tr. Putici cu soția Maria n. Maximilian câte 25 cor. (la laltă 50 cor.) în memoria neuitatului lor socru resp. tată Ioan Maximilian sen. fost preot în Stupini.

Primească generoșii donatori sincerile noastre mulțămite. — *Direcțiunea școalelor medii gr. or. rom. din Brașov.*

Rectificare. Cu privire la colecta publicată în n-rul 199 al ziarului nostru pentru ridicarea unei Cruci în str. Țântașilor din Brașovul vechiu, d-l Iosif Oncioiu, președintele comitetului parochial din Brașovul vechi, ne roagă spre delăturarea »unor juste susceptbilități«, să publicăm că numita colectă a fost întreprinsă de d-sa la oaspățul dat din prilejul căsătoriei preotului capelan Petru Debu cu d-șoara Marioara Maximilian.

Regina mamă a Olandei și Regina României la Brașov. La castelul Peleș din Sinaia s'a primit comunicarea oficială că M. S. Regina mamă Emma a Olandei va sosi mâne Vineri la Sinaia. M. S. Regina Elisabeta o va întâmpina cu automobilul la Brașov, de unde o va conduce la castelul Peleș. Probabil că Luni cele două regine se vor duce la Constanța.

Criptă jăfuită. In una din nopțile trecute a fost jăfuită cripta familiară a familiei baronești Iosika din Luna de pe Arieș, ducând din ea juvaericale în preț de mai multe mii de cor. S-a pornit cercetare.

Din Panciova se anunță, că la alegerea de controlor orășenesc au eșit învingători Sârbii cu candidatul lor, față de partidul unguresc. Lucrul își are însemnătatea din cauză, că deși în reprezentanța orașului maioritatea este a Sârbilor, până acum au fost aleși mai cu seamă deregători unguri, cum este și primarul orașului, Dr. Rada.

Avis. Cassându-să judecătoria cercuală din Săcele d-nul advocat Dr. Vasile Covrig și-a strămutat cancelaria și locuința în Sighișoara.

Potopurile în Căraș-Severin, după raportul vice-comitelui au nimicit 186 vieți omenești, au perit 94 boi, 41 cai, 31 vaci, 519 porci, 1648 oi, 15.532 galițe și 187 stupi. Valoarea animlelor perdute face 187.763 coroane, iar paguba în clădirile runate e de 541.540 coroane. In sămânături și în grădinile de pomi paguba e peste 1.700.000 coroane, în pământuri de arat e de 694 mii, în unelte de economie și articoli de alimentare s'au perdut aproape 300 mii coroane. Drumurile de comitat și sate pot fi reparate cu aproape 3,600.000 coroane.

Patriarhatul de Ipek. Guvernul de esterne austro-ungar proiectează împărțirea patriarhatului din Carlovița în două. Patriarchatul Sârbilor din Ungaria și-ar avea după acest proiect sediul în Buda, iar al doilea ar rămânea tot în Carlovița, dar s'ar declara de urmaș și continuator al vechiului patriarhat de Ipek. De acesta s'ar ținea Sârbii din Croația și Slavonia, asemenea și cei din Bosnia și Herțegovina, cari astfel ar fi scoși de sub supremația patriarhatului ecumenic. Patriarhatul de Carlovița ar purta numele: patriarhatul de Ipek.

D-l medic Dr. Franz Stiehler a plecat astăzi pe timp de câte-va săptămâni în streinătate pentru a studia invențiunea profesorului Dr. Ehrlich.

Circul Henry va începe în curând seria reprezentațiilor. Prima reprezentațiune va avea loc Sâmbătă seara. Din criticile, cari ne stau la dispoziție din orașele unde circul a dat reprezentații putem remarca următoarele citate:

»Artiștii Pistei! Cai de rasă cu producțiuni neîntrecute! Inteligența măestrului și măestrei, cari ne prezintă animalele dresate în școală superioară și liberă! Călăreți curagioși! Neîntrecute producțiuni de Jockey! Zbor periculos dar admirabil în cercul îngustului manej! Clovni veseli! Triumful frumuseței!«...

Aceste sunt cuvintele, cari răsună din ziare și cari se referă la reprezentațiile circului Henry.

Punctele din program se perindează în atențiunea generală, iar în micile pauze publicul e amuzat de cei mai buni clovni, cari stârnesc explozii de râsete.

Circul de sub direcțiunea d-lui Henry aparține acelor puține circuri călătoare, cari se impun pretutindeni prin producțiunile artistice. Aci nu domnează numai numerile speciale, ci în general arta din circ îl atrage pe vizitator, care își găsește o oară de predilecție sufletească.

In această întreprindere a directorului Henry vedem dar reînviând vechea perioadă a artei de circ. Circul Henry sosește Vineri noaptea aici cu două trenuri speciale. Sâmbătă dimineața se începe construirea circului.

Omor misterios. Părintele Iosif Comanescu jun. ne comunică următoarea întâmplare: Luni noaptea pe la oarele 11 venind cu căruța dela Stupini spre Ghimbav, a dat în drum de un țăran român în agonie. Bietul om avea niște răni grave la cap, din cari se putea deduce că victima a fost atacată în drum de niște tâlhari, cari i-au aplicat câteva lovituri în cap culcându-l la pământ. Sosind în Ghimbav părintele Comanescu a înștiințat îndată autoritățile, cari au transportat victima în sat. A doua zi Marți la 10 oare a. m. țăranul a încetat din viață, fără să-și fi venit în fire. Mercuri a fost îngropat în Ghimbav. Din cercetările făcute s'a constatat că victima este muncitorul Ioan Bartoș din Poiana Mărului, născut în Venația de jos și în etate de 35 ani. Ucigașii nu se cunosc. Se presupune însă, că trăind rău cu nevastă-sa, aceasta ar fi implicată în omorul săvârșit. Gendarmii au și arestat-o și continuă cu cercetările.

Teatru. Azi se dă în teatru din Brașov vestita operetă »Die lustige Witwe«, având rol și d-ra *Ileana Ney*, din Lipsca. Ea joacă rolul Hannei Glavari.

Vineri este beneficiul lui Leo Strassberg, opereta: Princesa dolarilor.

Teatrul e bine cercetat zilnic. Prestațiunile artiștilor sunt escelente.

O sfințire de școală.

Șomtelec, 10/X 1910.

Zidirea unei școli nouă între împrejurările grele prin cari trecem, este de o deosebită importanță. Și un atare fapt este cu atât mai de relevat, dacă să dovedește într'o comună mică cum este și aceasta, în care nu sunt 300 suflete.

Tocmai de aceea a fost o zi de mare praznic pentru Șomtelec Dumineca de nouă Octomvrie (8/X.) când s'a săvârșit inaugurarea școalei nouă din aceasta mică și ferită comună românească, care s'a pornit spre un frumos progres.

Actul sfințirei la săvârșit părintele protopop al Clujului d-l Dr. *Ilie Dăianu*, care a sosit în comună la oarele opt (8) a. m. și a fost întâmpinat, lângă școala cea nouă, cu vorbire de bineventare, rostită de tinărul preot al Șomtelecului Vasile Cozma, și cu cântare ocazională din partea corului țărănesc condus de învățătorul Vasile Galoșiu. După cercetarea noului edificiu școlar s'a început sf. liturgie celebrată de protopopul districtului asistat de preotul locului și de antecesorul acestuia Vasile Pop, parochul Berindului; cântările mai multor învățători adunați din acest prilej, cum și ale corului din Șomtelec au dat deosebită solemnitate sfintei slujbe, la care au alergat credincioși din mai toate satele vecine. La sfârșitul liturgiei o procesie frumoasă s'a pornit de pe dealul bisericei până la noua școală, unde s'a făcut sfințirea noului local. Aci protopopul Dr. Dăianu a rostit o precuvântare potrivită pornind din evangelia zilei. Acomodând cuprinsul evangeliei, despre cele două corăbii de pe marginea lacului Genezaretului, la ocazia de astăzi, a arătat, că în marea acestei vieți plină de valuri, *două corăbii* avem și noi, menite anume pentru mântuirea noastră; *biserica și școala.* Ținând această paralelă a desfășurat chemarea harmonică a bisericii și a școalei și slujba sfântă ce o săvârșește în mijlocul poporului. La urmă a apreciat jertfele pe care poporul nostru și mai ales poporul din Șomtelec, o mână de oameni, le fac pentru susținerea și desvoltarea școalei și a închinat cu urare ca: spiritul acesta de armonie creștinească, mângâitoare și luminătoare, care a umplut cuprinsul acestor ziduri să stăpânească tot deauna iubirea etc.

After a short dejun offered from the church harnicului preot Cozma s'a început îndată, în noua școală, *adunarea reuniunii învățătorilor* despărțământului Cluj, sub presidiul învățătorului Ioachim Pop din Feneșul săsesc. Adunării i-a premers o prelegere practică a învățătorului Galoșiu, cu elevii săi, a fost discutată și apreciată de mai mulți învățători. Preotul V. Cozma salută adunarea înv. în numele poporului din Șomtelec care să bucură, că reuniunea a cinstit această comună modestă dar strădalnică, ridicând strălucirea zilei de astăzi. Inv. Paul Pușcariu a cetit o conferință despre »Creșterea în familie« potrivit îndreptător cătră popor: iar înv. George Bercan din S.-Paul a cetit despre »Deviza învățătorilor« atingând mai multe chestiuni, cari merită să preocupe pe înv. noștri. In legătură cu aceste prelegeri s'a făcut propunere, ca înv. să desvoalte și *activitate extraordinară*, pe terenul vieții economice-culturale, și în adunări să-și comunice fiecare resultatele și experiențele făcute pe aceste terene. Propunerea s'a primit cu unanimitate si e de dorit să se și realizeze căci terenul e larg.

La $2^1/_2$ ore d. a. s-a ținut banchetul în localul vechei școli, care a fost mai demult casa parochială, o clădire modestă de lemn. S-a servit (pentru taxa de 3 cor.) prânz foarte bun și bogat în cursul căruia s-au rostit mai multe toaste. Protopopul Dr. Daianu a închinat pentru Inalt Prea Sfințitul Metropolit, capul bisericii și școalei noastre, reprezentantul *cultului* și *culturei* românești, relevând și aici în cuvinte frumoase armonia firească a activității preoțești și dăscălești.

Preotul V. Cozma a închinat pentru șeful tractual, făcând o prețioasă mărturisire sinceră, că după Dumnezeu mai ales îndemnurilor protopopești are a mulțămi că și-a putut împlini greaua misiune de a edifica o școală nouă. Inv. Andreiu Pora a închinat pentru tânărul preot V. Cozma, care deși »moralist" — cum să zice — s-a dovedit ca unul dintre cei mai harnici și mai deștepți preoți din acest jur al Clujului. Au mai spus toaste potrivite clericul A. Pantea pentru reuniunea înv. și comitetul ei. Preotul Dancu din Șard pentru curatori, Paul Pușcașiu pentru înv. Galoș etc.

La 4 oare d. a. a avut loc în curtea școalei o petrecere poporală interesantă, iară la 6 oare s-a început în școala cea nouă o producțiune, pe care preotul Cozma a deschis-o cu un foarte frumos și cuminte cuvânt, care ar merita să se publice, pentru ca să se vadă, că la ce rezultate frumoase poate ajunge un preot tânăr, fie și cu mai puțină pregătire (adecă moralist) dacă se ține în curent cu desvoltarea noastră culturală și cu literatura românească. Ziua de 9 Octomvrie a fost astfel o zi de înseninare sufletească, care pune în lumină comuna Șomtelecului și pe preotul și învățătorul ei.

Regretabil, că n-au venit la această serbare mai mulți preoți ca să se convingă prin proprie experiență de ce poate face un preot tânăr cu inimă cătră neamul său.

Un oaspe.

Ș'o pus crucea!

Intâlnindu-mă azi cu un fruntaș — inteligent din fruntașa comună românească de pe țara Oltului, Șinca-veche, nu-mi venea să-mi cred urechilor — deși eram în câtva inițiat — așa lucruri grețoase mi-a descoperit. Nu-mi venea să cred că putea să existe vre-o suflare românească așa mult uitată de sine, ca pentru a-și satisface orgoliul, să atenteze la existența școalei confesionale de acolo.

Pe când nemuritorul Stroescu dărueste sute de mii pentru cultura românească, pe când — ca să nu mai amintesc de alții — un notar român dărueste eară mii de coroane pentru ca să asigure susținerea școalei confesionale române din comuna sa; pe atunci se află în Șinca veche tot un notar pensionat, — pretins român — Pop Emil, care pune pârghia la temelia școalei confesionale de acolo, vrând s'o ruineze.

Nimeni nu aștepta dela dumnealui — deși și-a făcut cu notărășia frumoasă avere — să imiteze pe colegul său de inimă, nu, pentru că aceasta să vede că-i lipsește.

Cine poate aștepta idealism dela omul cu axioma că persoana I-ia e *eu*, a 2-a *eu*

---

repede briceagul și tăind partea de care erau atârnate ghiarele dracului scăpă cu pomelnicul păcatelor omenești în cer. Și de atunci a rămas, ca fiecare dintre noi să aibă în talpe acea lipsă căreia i se zice »flămândul piciorului«.

Pe coțofene le lăsă Domnul în stăpânirea necuratului care până azi le adună, în nopțile de Martie, și ară cu ele de seamănă spini și ciulini.

D. N. Ciotori.

Legenda ursului și a porcului.

Abia așteptam să vie seara și să sosească tata.

— Tătucă, cum a făcut Dumnezeu ursul din rus și porcul din ungur?

— Cum s'a făcut? — îmi răspunse el, zâmbind — Hm! să ți-o spun și pe asta, măi băiete.

Și tata, desbrăcându-se, se lungi pe pat, să se odihnească, și începu:

»Apoi, când a făcut Dumnezeu Sfântul pe urs și pe porc, măi băiete, cică a fost într'o zi.

Amu, pe când umbla Dumnezeu cu Sf. Petru pe pământ, ci-că ar fi tras într'o seară la un prisacar a cărui nevastă îi făcuse un băiat și Dumnezeu socoti să i-l boteze, iar omul drept mulțumire le dărui un stup cu albine, și o traistă cu mere.

Da, Sfântul Petrea, nu, că el nu ia stupul și merele.

Iar Dumnezeu îi vorbi: Să le luăm, Petre, că nu se știe cum ne-or trebui odată.

In sfârșit Dumnezeu luă stupul și Petre merele și plecară.

Insă trebue să spun că pe atunci ci-că pădurile erau pustii de urși, mistreți și lumea de porci.

Și porniră sfintele fețe la drum, Dumnezeu cu stupul în o traistă și sf. Petre cu merele, și au trecut văi, dealuri, sate și căldură, căldură... Pe la o amiază ajunseră la un rateș și poposiră să mai ospăteze și să se mai odihnească, când colo... doi inși: un ungur și un rus. Rusul beat chior, bea rachiu, iar ungurul bere; și închinau și cântau. Da, am uitat iar să spun că rusul era pădurar și ungurul cărător de gunoaie. Au băut ei ce-au băut. Dela o vreme au gătat banii. Nu-s bani, nu-i băutură. Nu-i băutură, nu-i curaj. Crâșmarul nu mai voi să le dea. Căutară să pue chimirele zălog, da ele erau de mult zălogite. Să pue cușmele, deși beți, da le mai rămese atâta rușine, să nu se ducă cu capul gol. — Ce-i de făcut?...

— Măi Ianoș, grăi deodată rusul, eu mergem n'a furat să bem.

Ungurul, se suci, se învârti, se uită împrejur, zări cele două traiste ale prea sfinților și ungurul îi dete coate rusului.

— Ivane, la mine găsit peutură.

Iar în clipa aceea Dumnezeu și sf. Petre, își luară bună ziua și plecară.

— Ha! făcu rusul, frecându-și încludat genunchii, plecăm și noi. Noi, furam la ei traistele.

Și eși afară să vadă pe unde au apucat moșnegii și strigă pe ungur.

— Ianoș, noi beum azi, ascundem na pod și facem urât. Na ei, atunci, am frica și lăsăm trăistele și fugim. Noi atunci batem.

In adevăr, înaintea lui Dumnezeu, era un pod de piatră, bunăoară cum e cel dela »Soldănești«.

Și la vorba asta a tatei îmi amintii că la satul Soldănești, dincolo de târg, e un pod de piatră boltit, sub care și eu mă ascundeam, de multeori și chiuiam de speriam drumeții și mai la deal o crâșmă, și ca podul cela mi-l închipuiam și pe acela pe care avea să treacă Dumnezeu.

Și, urmă tata.

»Pe podul acela trebuia să treacă drumeții. Zis și făcut. Rusul și cu ungurul dară pe altă parte și se pitiră sub pod. Când să treacă prea sfinții, rusul prinde a mormăi și ungurul a face ca porcii: gro! gro! coviț! coviț!

— Valeu, doamne, zise sf. Petre, oare ce o fi și asta? hai să fugim.

Și, dă se lase traista jos, și s'o șteargă.

— Stai, Petre, îl opri puternicul. Ce te sperii? Ia un urs și un porc, s'au ascuns sub pod și vor să sperie lupul cu pielea oii.

— Da ce mâncare o fi și asta D-ne? făcu sfântul.

— Stăi să vezi.

Și nu mult apoi cogemite dihanii eșiră de sub pod, unul lățos, cu urechi scurte și cu barba ca talpa omului și dolofan. Mormăiau și se ridicau în două labe. Altul gras, cu rât și cu urechile blegi și grohăind.

— Acum, Petre, îi zise Dumnezeu, putem să lăsăm lucrurile astea din spate.

Și onania cea lățoasă se repezi la stup, da aibinele tăbărâră pe dânsul și-l împung, îl înțeapă, se apără el cu labele, se trânti jos, celea nu-l mai lăsară, pe

și a 3-a eară *eu*, dela omul, care bună-oară la adunarea generală din acest an a institutului de credit «Șercăiana» din Șercaia, spre scandalul tuturor, să ridică singur, singurel în contra tuturor acelor posiții votate și propuse de harnica direcțiune (cu privire la împărțirea profitului curat) ce nu ridică valoarea acțiunei sau nu umflă buzunarul acționarului? A aștepta însă ce-ți poate presta și un bolovan (peatră) — să fie rece — cred că nu e prea mult pentru nimeni, decât pentru Popp Emil. El nici măcar rece nu e când e vorba de existența școalei românești, ridicată cu atâta sudoare și susținută cu atâtea jertfe materiale și morale din partea inteligentului popor.

De aceea începe fruntașul Sincan cu multă dreptate cu cuvintele: Ș'a pus crucea acest om» și continuă cu multă indignare și amărăciune să-mi enareze totul. Cum pe basă de date false, s'a ordinat încă în anul trecut înființarea (în coapsele școalei confesionale cu 2 învățători) unei școli comunale, care însă în anul școlar expirat, din lipsă de învățător, sală și elevi n'a funcționat. Că Popp Emil e autorul intelectual și moral, și susținătorul și propagatorul ei și aceasta — în lipsa simțămintelor sale românești — pentru ca să se insinue bunăvoinței celor dela putere pe deoparte, iar pe de alta ca să-și mai aducă posiției sale sdruncinate o proptea, în persoana lui Moldován György tanító (reproduc după biletul de visită) un nepot — nu al lui Gergely — al lui Popp Emil.

Și întradevăr, precum se spune în schimbul unei promisiuni a sa și încă a lor vre-o trei inși, *că va da gata școala confesională cel mult în vre-o doi ani*, dacă va alege pe numitul nepot — să face târgul și în 17 Septembrie a. c. școala și capătă luminătorul.

Imi vine în minte zicala cu: «Sacul și petecul».

Iute și degrabă,—după ce nu s'a aflat nici un singur creștin că să-și dea casa în chirie—să angajează ca sală de propunere —până va sili comuna să edifice alte școli — o dărăpănătură de casă (a comunei) nesănătoasă, căci toți câți au locuit-o și-au contras morburi.

Mai resta impopulatul școalei cu copii, prima și cea mai de căpetenie condițiune pentru necesitatea și existența unei școli; dar și cea mai grea, după ce avea de lucru și cu alte persoane conștiente de sine și de demnitatea lor, precum și din causă că la școala confesională, la care și-au înscris copiii aproape toți părinții, prelegerile să începuse în 15 Septembrie.

Și ce face eroul nostru? Direct și indirect, prin câteva unelte ale sale — în locul prim nepotul — să apucă pe viață și moarte pe lucru: momesc și unde nu ajută aceasta amenință copiii și părinții ca să iasă și să meargă, respective să și-i ia dela școala confesională, să-i dea la cea comunală.

Ba că scapă de repartiția cultului (bisericei) și copiii capătă gratuit toate cărțile și recuisitele, apoi când vreau mai pot să-i rețină dela școală fără să fie pedepsiți, dacă 'și dau copii la școala comunală; ba că văduvele trebue să și-i dea fiind orfani copiii lor, apoi că cutare sau cutare slujbaș va fi zvârlit din slujbă; ori că preotul râvnește la brâu roșu și ceilalți inteligenți la alte bunătăți, de aceea țin la școala confesională, cari numai sarcini aduce pe umerii părinților și alte multe mirozenii.

Până și la bomboane, creițari de bomboane, pene cât de stricate și gazete în toate limbele, ba și la defăimarea școalei confesionale, că să va preface în cârciumă, ș. a., și-a luat refugiul, luminătorul d-lui Popp Emil.

Cu un cuvânt să face o vânătoare de copii, în ce chip pe la orașe să prind niște bidigănii, dar tot în zadar, căci numai o uscătură s'a aflat până acuma, care sub presiunea stăpânului său preferă să rupă solidaritatea, învingătoare de toate și să se facă de ocara celorlalți locuitori din Șinca veche și acesta e — de altfel om fără de carte—Iacob Bălan, casariul institutului de credit «Șincana», al cărui director executiv și contabil e Popp Emil.

Prevăd că în urma eșecului — de a începe azi școala *numai cu un elev* — își va potența forțele, ba să și vorbește că va apela la șeful dela gară să poruncească boactărului (cantoneriului), apoi la inginerul comitatului — ceea ce nu cred fiind om cult — să capaciteze pe 2 drumari români, etc., și le va succede poate să induplece și pe vre-o rudenie de a d-lui Pop Emil — pe toți de bună seamă nu — să-și dea copii la școala comunală. Prevăd că vor fi în stare să oferească părinților de copii.... bomboane, căci s'a exprimat luminătorul Moldován că ori cât ar costa trebue să impopuleze noua școală. Mă tem însă că-și va afla omul să-i țâpe bomboanele în față. Eată unde duce maliția și egoismul unui om mic de suflet.

Și apoi să se mai mire cineva, când aude că omului nostru, netam, nesam îi venea voia și nu să simțea bine, dacă însăra undeva pe drum, până nu-și schimba țaele și rolul cu cocișiul, ori apoi până nu să făcea pup sub jilț.

Doamne, până când mai pui la probă bravii locuitori ai acestei comune fruntașe?! până când mai dai coade la săcurile neputincioase?! căci vezi Doamne locuitorii acestei comuni o simțesc și o simțim toți românii, că coada, acest frate al nostru e causa că dumbrăvi frumoase să trântesc la pământ!

Dar nu mai continu, căci mi se grămădește sângele în cap și inima mi se strânge de durere. Constat numai că drept a avut fruntașul Șincan, când a început să-mi descopere aceste lucruri dejositoare cu cuvintele: «Și-a pus crucea». Numai cât aici nu e vorba numai de o persoană ci de principiile ei, nici de o chestie locală, a Șincanilor; căci chestia din Șinca veche e a tuturor Românilor din comitatul Făgărașului și fără greș pot afirma o chestie a tuturor Românilor. De aceea să atrage atențiunea celor competenți asupra ei, iar și până atunci ar trebui, ca groapa care cuprinde un astfel de cadavru să fie săpată cât de afund și mai pe urmă bine astupată, ca nu cumva miasmele ce să exalează să contamineze pe cineva cu baccilii săi.... holerici.

Vede bine.

Centrala însotirilor săsești sistem Raiffeisen.

La 5 crt. și-a ținut adunarea generală ordinară centrala însoțirilor săsești sistem Raiffeisen în Sibiiu, care funcționează sub firma «Verband Raiffeisenischer Genossenschaften A. G.» (Asociația însoțirilor sistem Raiffeisen ca însoțire).

Adunarea a fost foarte cercetată, căci în anul acesta s'au împlinit 25 de ani de când s'au înființat primele însoțiri de credit săsești Raiffeisen la compatrioții noștri Sași, la cari aceste însoțiri funcționează cu rezultate foarte mulțămitoare.

Meritul de a fi inițiat înființarea primelor însoțiri de credit Raiffeisen între Sași îi revine d-lui Dr. Karl Wolff, directorul «Cassei de păstrare sibiiene», care de un pătrar de veac conduce cu un zel și o abnegațiune rară întreaga mișcare cooperativă a connaționalilor săi, având totodată și satisfacția de a puteà vedeà și a se puteà bucurà de roadele binefăcătoare, ce creațiunea sa a adus poporațiunii rurale săsești.

Dela comemorarea sgomotoasă a aniversării de 25 de ani dela înființarea primei însoțiri sătești conducătorii centralei au abstat; au editat însă un raport festiv, care în cuvinte, în cifre și în chipuri arată desvoltarea externă și viața internă a însoțirilor raiffeiseniane săsești. Sperăm că vom avea încă prilej a face spicuiri din acest raport festiv, dar și până atunci extragem următoarele date din raportul direcțiunii asupra anului 1909/1910:

Numărul însoțirilor este azi de 163 cu 12,690 membrii; în anul 1909/910 s'au înființat și intrat în centrală 15 însoțiri nouă. Socoteli au prezentat asupra anului de gestiune 1909 144 de însoțiri. Conform acestor socoteli suma totală a depositelor spre fructificare, administrate de însoțirile sătești se cifrează cu K 7.455,224—, Rezervele cu K 676,028—, și Realitățile cu K 1.167,258. Imprumuturile dela «Hermanstädter allgemeine Sparcassa», care alimentează excluziv trebuințele de credit ale însoțirilor s'au urcat la K 2.457,230, iar împrumuturile acordate de însoțiri la membrii la K 9.269,343.

In cadrele însoțirilor de credit Raiffeisen funcționează și 4 însoțiri pentru asigurarea vitelor. Insoțiri de consum s'au înființat în anul ultim 5, numărul lor este de 42 cu 3,144 membrii. Dintre însoțirile de consum sătești au prezentat socoteli asupra anului 1909 35, cari toate au încheiat anul de gestiune cu profit. Toate laolaltă au realizat un profit de K 8561. iar rezervele lor se cifrează cu K 16,989.

Rev. Econ.

Apel

către toată suflarea românească!

Pe malul stâng al râului Șieu, cam pe marginea nordică a câmpiei Transilvaniei (în comitatul Solnoc-Doboca) se află așăzată comuna Chiraleș. Aceasta comună își are însemnătatea ei istorică, fiindcă aici a avut loc resbelul memorabil de pe colina numită »Cserhaiom» (pe al cărei vârf se află castelul principelui de odinioară conte Bethlen, și biserica gr.-cat. făcută din lemn în an. 1700),—răsboiu purtat de regele Bela al IV. cu Cunii în anul 1241,—dar însemnată și după poziția ei geografică ca comună fruntașă, trecând prin mijlocul ei calea ferată — linia Marosludas-Beszterce — cu stațiune în loc și poștă.

Aceasta comună în anii precedenți a servit și de centru al cercului pretorial numit cercul Chiraleșului (Kerlés járás), și astăzi e sediul notarial și de matriculant civil alor patru comune din jur. Bătrânii spun, că numele străvechiu al comunei a fost «Chirilești».

Iată momentul istoric! Iată importanța, acestei comune!

Sunt în comună locuitori, în părți egale, români gr.-cat. și sași luth., cari acești din urmă și-au zidit școală și biserică corespunzătoare. — De aceștia îndemnați românii gr.-cat., —cari abia numără 500 suflete— și-au zidit și ei în anul 1882, școală de peatră corespunzătoare legilor, prin ce și-au sleit toate forțele și și-au cheltuit toți banii ce i-au fost adunat părinții lor.

Restează acum să-și facă biserică în locul celei de lemn, care e o adevărată ruină și obiect de satiră în ochii străinilor, spre care scop în timpul din urmă au și adunat din propriile puteri, prin colectă benevolă între dânșii, o sumuliță de 8000 cor., care nici pe departe nu e suficientă pentru ajungerea scopului lor sfânt și măreț, care doresc a-l atinge întru mărirea lui Dzeu și a neamului românesc!

Pentru aceea subscrișii, în numele poporului credincios gr.-cat. din aceasta comună — Chiraleș ne luăm voia a apela pe aceasta cale la onoratele Institute de credit, și la tot omul care voiește și dorește binele și înaintarea fratelui său, ca să se îndure a jertfi din prisosul său pentru scopul acest sfânt, și prin aceasta să ajute la ajungerea scopului pe acest puțin popor, care cu dragoste creștinească are voie să ridice lăcaș lui Dzeu, și vrea să dovedească, că a fost, este și vrea să fie pe aceste coline istorice.

Marinimoșii donatori se vor înscrie între ctitorii și binefăcătorii acestei sf. biserici.

Ofertele marinimoase ne rugăm să se trimită la adresa: Oficiul parochial gr.-cat. Kerlés, poșta în loc, (Szolnok-Doboka vm.) — cari se vor cvita în jurnalele noastre.

Mulțumind înainte în numele lui Dzeu și al neamului românesc, suntem cu frățească închinăciune și dragoste.

Chiraleș (Kerlés), la 12 Septemvrie 1910. (Protopopiatul Bistriței)

In numele senatului și poporului român:

Alexandru Anca, m. p. preot gr.-cat. *Ioan Morar* m. p curator bisericesc.

Avis.

Deoare-ce ni-s'au cerut din mai multe părți informațiuni, ne simțim îndemnați a face și pe această cale cunoscut On. Public românesc, că *cursul complementar* (supletor) dela *școala civilă de fete cu internat a Asociațiunii* din Sibiiu, s'a organizat îndeosebi pentru *studiul limbilor moderne*: *română*, *maghiară*, *germană și franceză*. Pe lângă acestea se mai învață: *lucrul manual și menajul* în mod practic, conform statutului de organizare al școalei.

Studiul limbilor streine, precum și al *muzicii* și *picturii*, este *facultativ*, după pregătirea și trebuința elevelor.

La acest curs se pot înscrie eleve, care au terminat patru clase civile (secundare), sau și eleve care au terminat mai puține clase, dacă au vârsta de 15 ani.

Pentru desăvârșirea în studiul limbilor se poate urma *doi ani* la acest curs.

Tacsa de întreținere în internat e 550 cor. pe an, în care sumă este cuprinsă și tacsa școlară (didactrul). Plătirea se face în 4 rate, pe câte $2^1/_2$ luni, anticipativ.

Direcțiunea școalei.

Bibliografie.

La librăria A. Mureșianu s'a pus în vânzare o broșură foarte instructivă sub titlul »**Pentru limbă**«. Această broșură, care se estinde pe 50 pag. oct. mare, conține următorii articoli.

1) *Câte-va spicuiri din dicționarul greșelilor noastre de limbă* de prof. Axente Banciu, 2) *Să ne îndreptăm limba* și 3) *Greșeli de limbă în școală și casă* de V. Onițiu director gimnazial.

Această broșură, menită să ne îndrepteze limba noastră de toate zilele, în care s'au furișat pe nesimțite atâtea străinisme, n'ar trebui să lipsească din casa nici unui Român, care ține la frumusețea și corectitatea graiului nostru strămoșesc. O recomandăm deci cu căldură tuturor cărturarilor români și în deosebi elevilor și studenților români, cari, desigur, vor trage mari foloase din ea. Prețul broșurei e *numai 30 bani* plus porto.

*

A apărut: De toate și din toate pentru popor sau *Cartea Neamului* cuprinzând date istorice, tradițiunile, credințele și datele poporului român aranjate lunar, literatură și calendar. pe anul 1911 întocmită de Emanoil Elefterescu 1910. Prețul 2 lei (2 coroane).

*

când porcul se năpusti asupra merelor și pe când dobitoacele făceau astea, sfinții râdeau de comedie.

— Nu ți-am spus, măi Petre, că nu se știe cum ne-or trebui. Și stai că n'au scăpat numai cu atâta.

Și iată că pe drum veneau doi oameni, unul din o parte altul din alta. Un țigan cărbunar și altul un negustor de vite.

Amândoi drumeții văzând dihaniile cele în drum, cătară s'o ia înapoi, da Dumnezeu le făcu cu mâna să se apropie de dânsul.

— Uite ce e, le zise Dumnezeu când se apropiară. Acelea îs dihaniile mele. Și vreau să le dau de pomană cui s'o găsi.

— Tu, măi țigane, să iei dihania asta lățoasă (și Dumnezeu făcând cu mâna, lățosul se apropie.) Aista e urs, glăsui puternicul, să-l pui în lanț și să mi-l joci să treacă nădușelile, și când n'a vrea, să mi-l croiești să se îndoaie și să te duci cu el prin târguri, prin iarmaroace și să câștigi bani pe jocul lui și mâncare să-i dai câte puțin, că pe urmă se îngrașe și face mofturi. Iar tu, zise către negustor, să mi-o iei pe cealaltă care roade colo niște mere.

Dumnezeu doar îl strigă: Ciucceoa! Ciucceoa! și dihania cu rât, ridică deodată nasul în vânt, și cum văzu pe Dumnezeu și veni la dânsul covițând și grohăind.

— Aista e perc, zise puternicul, să-l iei să-l duci acasă și să-l îngrași cu ce-i putea că mănâncă de toate, când n'are, scurmă și prin gunoaie și găsește și de-i vedea că nu merge, croește-l că-i gros de obraz. Acum îl bați și acum uită și folosește-te de neamul lui, la Crăciun să-l tai, că are carne bună și dulce, că a mâncat mere, nuci și a băut bere și luându-l de urechi îl dădu negustorului.

Și luând țiganul pe urs, o apucă spre pădure la cărbunăria lui și negustorul cu porcul în lumea lui.

Numai sfântul Petre singur uluit, neștiind de unde vin toate astea.

— Ce-ai rămas Petre ca vițelul la poarta nouă? îi spuse Dumnezeu.

— Dă, Doamne, răspunse sfântul, văd și nu pricep, dau și nu știu ce să cred.

— Ei, Petre, știi tu ce-i cu dihăniile astea. Ți-aduci aminte că mai înainte erau în crâșma aceea un rus și un ungur.

— Știu, Doamne.

— Ei, rusul e dihania cea lățoasă, ursul, și ungurul e cea bleagă — porcul... și Dumnezeu îi povesti toată întâmplarea cum puseseră ei la cale să le ia traistele și să-i bată, că el a schimbat pe rus în urs și pe ungur în porc.

— Și, de atunci cică e ursul și porcul și de atunci cică îi joacă pe urs țiganii prin târguri și iarmaroace și pe cel de pe urmă îl îngrașe oamenii și îl taie de Crăciun, unde i-a blestemat Dumnezeu așa.

— Nu crezi, urmă tata, uite cinstitul porc e afară, întreabă-l și tu și de îi vedea un urs tot așa, poate să-ți spue și ei mai bine, povestea lor.

Aici râsei cu poftă, că știam că porcii nu vorbesc, da am prins o ciudă mare pe această dihanie; pe urs nu prea, căci îmi plăcea să-l văd jucând, ba îmi era și milă că unii oameni le dădea pâne și țiganii le-o lua și le-o băga în traistă; iar legenda asta ca și altele ce vi le-am spus până acum, am scris-o s'o cetiți și d-voastră și dacă știți alta mai bună, scrieți-o să o știu și eu.

Din „Albina". **I. Dragoslav.**

»Amicul Tinerimii«. Din aceasta escelentă revistă pentru tinerimea şcolară a apărut nrul 12, dela 15 Sept. c. cu cuprins bogat şi variat.

Facem atenţi la aceasta revistă pe părinţi, îndeosebi pe aceia, ai căror băieţi frecventează şcoale streine, să o aboneze pentru băieţii lor. Revista este nepreţuită pentru a învăţa din ea băieţii între altele şi o limbă frumoasă şi curată românească.

Abonamentul este 5 cor. pe an. Adresa redacţiei este: Bucureşti, Strada Romană Nr. 12. Directorul revistei este d-l *I. Moisil*, profesor.

*

Doctorul de casă sau dicţionarul sănătăţii, împodobit cu 315 chipuri şi vorbind despre: structura şi funcţiunile organelor omului, medicina uzuală şi de urgenţă, tot felul de boale, accidente, otrăviri, asfixii, epidemii, contagiuni, microbi, nevroze, ipnotism, medicamente şi beuturi, locuinţe, îmbrăcăminte, igiena generală, igiena etăţilor şi profesiunilor, igiena curativă, igiena simţurilor, igiena oraşelor şi satelor, ape minerale, idroterapie, băi, electricitate, exerciţiu, gimnastică, etc. de doctorul Vasile Bianu, medic primar al spitalului I. C. Brătianu din Buzău, comandor al ordinului „Coroana României«, medic-maior în rezervă. Buzău 1910. O carte de mare valoare. Preţul este 15 Lei. Dăm din ea azi un articol (Râia).

*

Anuarul şcoalei comerciale superioare din Galaţi pe 1909—1910, publicat de I. G. Munteanu, directorul şcoalei.

*

Al XX-lea congres al Nevrologilor şi psihiatrilor francezi şi belgiani dela Bruxelles-Liége 1—8 August 1910. Dare de seamă, de Dr. George Mileticiu, medic primar al Sanatoriului Madona-Dudu din Craiova.

Necrolog. In Moeciul sup. a încetat din viaţă, astăzi, fiica părintelui Tişca, *Aurelia*, în etate de 20 ani. Inmormântarea va avea loc Sâmbătă în 15 Oct. Odihnească în pace.

Din »Dicţionarul sănătăţii«.

De Dr. Vasile Bianu.

Râia.

Iată o boală bine cunoscută şi mult simţită pe poporul român. Este înspăimântător numărul râioşilor dela ţară, unde familii şi sate întregi sunt atinse. Chestiunea râiei la sate este una din cele mai grave prin faptul că vindecarea ei pe cât este de uşoară într'un spital sau o familie cu dare de mână (treabă de 3—4 zile), pe atât este de anevoioasă la sate, unde ţăranii trăiesc într'o stare de necurăţenie îngrozitoare îngrămădiţi peste măsură în nişte căsuţe mici, întunecoase şi lipsite de aer, ceeace îngreunează foarte mult tratamentul, după cum vom vedea mai la vale. Dar să vedem mai întâiu ce este râia. Această boală este produsă prin un mic animal din familia arachnidelor (a paianjinilor), numit acarus sau sarcoptes scabiei (căpuşiţă de râie), care este aşa de mic încât abia se vede cu ochiul liber; el are forma emisferică, este alb-gălbui şi are mişcări foarte repezi. Masculul şade în adâncăturile umede ale părţii celei mai superficiale a pielei, înăuntrul unor beşicuţe mici aşezate şi ele în apropierea şanţurilor locuite de femelă. Aceasta rupe pielea cu fălcile ei şi după ce a săpat un fel de tunel (galerie) în piele îşi depune acolo ouăle şi moare. Fiecare femelă face 20—50 ouă, cari în câte-va zile ajung la coacere şi dau noi acari, cari după 15 zile să reproduc ei însuşi tot aşa de repede. Doi indivizi, mascul şi femelă, pot da naştere în 3 luni la un milion şi jumătate de indivizi; aşa să explică cum de în timp aşa de scurt boala se întinde la tot corpul. — Când un animal s'a pus pe mâna omului sau pe altă parte a lui, el începe să-şi sape şanţul sau tunelul în piele, în lungime de unul sau doi centimetri; în dreptul acestui tunel omul simte o mâncărime mare care îl sileşte să se scarpine, ceeace produce erupţiuni de pete roşii şi mici bubuliţe pline de apă, care scurgându-se se usucă şi fac coji cari miroasă urât. Locul de predilecţie al râiei este acolo unde pielea este mai fină, mai subţire: la mâni printre degete, la palme, la sânuri, la subsuori, la picioare pe la degete, sub genunchi, în stinghii, etc. Dacă am deschide cu un ac un tunel, găsim la un capăt al lui animalul sub forma unui punct mic albgălbui uneori roşietic, lucitor, moale. — Râia se intinde dela om la om prin atingere mai îndelungată, dormire împreună într'un pat sau îmbrăcând, aceleaşi haine. De altfel râia se află şi la câni, la pisici, cai, boi, oi, etc. dela cari o poate lua şi omul. — Tratamentul. Inainte de a se cunoaşte bine râia, vindecarea ei se făcea foarte greu şi în timp îndelungat. Astăzi ea se poate vindeca în 3—4 zile sau chiar în câteva ceasuri. Pentru aceasta bolnavul se freacă bine cu săpun ordinar sau dacă avem cu săpun de păcură, negru, care înmoaie pielea şi deschide şanţurile prin cari trăieşte animalul; apoi face o baie de o jumătate de ceas şi după eşirea din baie să unge bolnavul peste tot corpul, afară de cap şi faţă, unde nu se întinde râia nici odată, cu alifie de pucioasă (sulf) care se compune din: untură de porc (axonge) 300 grame; pucioasă 50 gr.; carbonat de potasă 25 gr.; sau cu soluţiunea lui Vlemincky, compusă din: floare de pucioasă 100 gr.; calce vie (var nestins) 200 gr.; apă 1000 gr.; să fierbe bine, apoi se lasă să se răcească şi să decantează în sticle bine închise. In timpul acesta hainele bolnavului sunt puse în un cuptor cald de 80—100° sau în lipsă de acest cuptor se afumă cu pucioasă pentru ca să moară toţi paraziţii din ele, după care bolnavul să îmbracă. Tratamentul este cât se poate de simplu dar când te gândeşti că la ţară n'are cine le face acestea, că nu este baie în care să îmbăezi pe toţi membrii familiei, că n'ai cu ce să le cureţi rufăria şi hainele, şi aceasta trebuind să se facă din casă în casă şi în tot satul, având în vedere toate acestea nu este de mirare dacă vindecarea râiei la sate este aşa de grea, dacă nu chiar imposibilă. In judeţul Ilfov s'a făcut aceasta într'un an, ducând o etuvă portativă şi luând casă de casă s'au vindecat sate întregi de râie, să înţelege că cu cheltueli foarte mari. Lucrul acesta ar trebui făcut în toată ţara. Un tratament mai simplu, mai ales că petrol avem în deajuns este următorul: să se frece dimineaţa tot corpul bolnavului cu petrol ordinar, lăsând astfel corpul până seara, când se va fricţiona peste tot cu săpun ordinar, în ziua următoare se va repeta acelaşi lucru şi astfel se va face trei zile dearândul. Nu trebue să uităm că avem a face cu petrolul şi prin urmare ungerea cu el să se facă la lumina zilei, iar nu seara aproape de luminare şi de foc. — La ţară se deosibesc 2 feluri: râie curată şi râie căprească. Aceasta este cea mai rea şi se vindecă cu mult mai greu. Pentru a vindeca râia se face o alifie din iarbă mare, pucioasă şi său de capră, şoriceasă şi vin alb; să unge cu ea şi apoi să spală cu leşie de ciocălăi, sau să spală bolnavul cu udul lui; câniii se spală cu zamă de tutun fiert. Să mai spală râia cu rădăcină de ştevie fiartă şi amestecată cu chişleag şi apoi să spală cu leşie.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Octomvrie 1910

se deschide nou abonament la care invităm pe toţi amicii şi sprijinitorii ziarului nostru, cu atât mai vârtos, că din pricina mulţimei restanţelor sufere foarte mult expediţia regulată a ziarului. Rugăm din nou cu insistenţă ca să se reguleze abonamentul restant, altmintrea va fi oprită trimiterea ziarului.

Preţul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe şase luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Pentru România şi străinătate: Pe un an 40 franci, pe şase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonamente numai la numărul poporal de Dumineca:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 4 coróne, pe şése luni 2 coróne

Pentru România şi străinătate: Pe un an 8 franci, pe şése luni 4 franci.

ADMINISTRAŢIUNEA.

Industria şi comerţul cu prune uscate în România.

Sunt aproape zece ani, de când s'au făcut primele încercări, de a se usca prunele în cuptoare sistematice.

Primele cuptoare, făcute mai ales de ţăranii din regiunea dealurilor, îndrumaţi fiind, pe deoparte, de scrierile apărute, iar pe de alta, de învăţătorii ambulanţi ai Ministerului instrucţiunii publice şi cultelor, au dat rezultate bune şi au avut darul de a încuraja şi pe alţii ca să mai construiască aşa numitele uscători bosniace.

Numărul lor, până în anul trecut, era restrâns, abia vr'o 50 uscătorii în toată ţara. Marfa produsă de aceste uscătorii s'a desfăcut numai în ţară, pe preţuri ce au variat între 40 până la 80 bani pe kilogram, fiind, în genere, o marfă mai aleasă, căci mai toţi producătorii au întrebuinţat la uscat numai prunele cele mai frumoase, mai dulci şi mai bine coapte.

Ministerul industriei şi comerţului, — a cărui menire este a desvolta şi încuraja orice industrie ce ar putea aduce foloase ţării, — în urma cercetărilor ce a făcut, constatând, că industria născândă a prunelor ar putea ajunge, în scurt timp, un isvor de bogăţie pentru populaţiunea din regiunile de dealuri, unde există multe livezi de pruni, a hotărât ca să încurajeze desvoltarea acestei mici industrii. In acest scop, a pus în bugetul său o sumă destul de importantă, din care se ajute mai cu seamă pe micii proprietari de livezi cu pruni, cari sunt doritori de a se deda la uscatul prunelor, punându-le la îndemână, în chip gratuit, întreaga fierărie, în valoare de peste 250 lei, necesară construirii unei uscătorii duble 18 cu gratii. Casa uscătoriei, ce constă numai din 4 păreţi de zidărie, învălită cu şiţă sau tablă, rămâne să o facă proprietarul de pruni pe cheltuiala sa. Ministerul a mai pus la dispoziţia doritorilor de a'şi construi uscătorii şi meşterii cari să le execute uscătoria după planul întocmit de minister.

Tipul de uscători plănuit de minister este tot în sistemul bosniac, însă mai perfecţionat. Cuptorul ce o încălzeşte este mult mai sistematic şi arde mult mai puţine lemne ca cel bosniac. In loc de două rânduri de câte 4 gratii, pe cari se aşează prunelo ca să se usuce, are 3 rânduri de câte 6 gratii, adecă, în loc de 8 gratii, are 18 gratii, pe cari se usucă dintr-odată o îndoită cantitate de prune.

Acest cuptor fiind deci nu numai sistematic, dar şi mult mai economic decât cel bosniac, a determinat şi pe acei proprietari de livezi de pruni, cari aveau cuptoare vechi, făcute întocmai după cele bosniace, de le-au modificat după planul ministerului.

Această încurajare din partea ministerului a început numai de un an şi totuşi până astăzi s-au făcut în ţară un număr total de 144 uscătorii nouă şi anume:

In judeţele Argeş 6, Muscel 33, Dâmboviţa 18, Prahova 13, Buzău 25, Râmnicul-Sărat 12, Suceava 12, Vâlcea 4, Gorj 5, Putna 3, Bacău 3. Iar în alte câteva judeţe, mai puţin bogate în pruni câte două trei.

Bine înţeles că ministrul industriei şi comerţului nu numai că va continua cu acest fel de încurajare a uscatului prunelor, dar va începe, în curând, să îndrumeze pe proprietarii de livezi şi către fabricarea magiunului de prune, care este tot aşa de important pentru producători ca şi uscatul prunelor. Apoi de pe acum, a început să se gândească la organizarea comerţului cu prune uscate pentru export, în cave scop a hotărât să încurajeze înfiinţarea a două sau trei aşa numite staţiuni pentru sortarea, etuvarea şi împachetarea prunelor destinate exportului.

Inainte însă de a spori numărul uscătoriilor de prune, înainte de a înfiinţa staţiunile pentru alegerea, etuvarea şi împachetarea prunelor, cari vor costa sute de mii de lei şi înainte de a încuraja peste măsură pe proprietarii de livezi de pruni pentru a se pune serios pe lucru, este de absolută nevoie a se atrage, luarea aminte a producătorilor de prune uscate asupra a o mulţime de chestiuni ce stau în strânsă legătură mai ales cu izbânda comerţului cu prune uscate pentru export, care cere anumite regule, pe cari. dacă nu le vom îndepliini cu stricteţă, nu vom izbuti să vindem în export, adecă în alte ţări, marfa noastră, şi, atunci, ne vom descuraja cu toţii, la ceea-ce trebue să fim cu multă băgare de seamă şi să chibzuim lucrurile bine, înainte de a spori prea mult numărul uscătoriilor, adecă de a mări producţiunea de prune uscate. (F. de inf. com.).

Proverbe.

Limba dulce scoate şarpele din pământ.

Grăieşte una, gândeşte două!

Cel-ce dăruieşte ceva avutului, duce apa în mare.

Tătarul îşi vinde şi pe mamă-sa.

Vorbind de miere, gura nu ţi-se 'ndulceşte.

Lângă lup şi pasărea se satură.

Capul mare are griji mari.

Ochiul e fereastra, care priveşte în inimă.

Să nu beai apa din fântâna domnului mare.

Cel-ce bea vin a conto, de două ori se îmbată.

Să iai fata unui om de poziţiune mai jos, să nu-ţi măriţi fata după un domn mai mare decât tine.

Cel-ce învaţă muzica în etate de 80 ani, la judecată va juca.

Cu traista goală nu se poate prinde calul.

Griji de cal ca de un amic, şi şezi pe el ca pe un duşman.

Este mai bine a te culca flămând, decât a te deştepta dator.

Spre pomul fără fructe nimeni nu aruncă pietrii.

Vecinul rău face neplăceri la şapte părţi de oraş.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Să ai şi o mie de cai, când vii din deal la vale, te scoboară; şi dacă n'ai decât numai un cal, când te urci la deal, suie-te pe el!

Lumea e o scară. Unii se urcă, alţii se coboară.

Lupul rămâne tot lup, măcar dacă şi creşte dimpreună cu omul.

Adevăratul bărbat şi din piatră ştie să scoată pâne.

A ars casa mincinosului şi nimeni n'a crezut.

Intre toţi oamenii cel mai fericit este copilul care moare în leagăn.

Arapul mâncă până ce se satură, Turcul până ce plesneşte.

Doi saltimbanci pe o funie nu pot juca.

Pe şes şi movila mică îşi închipueşte că e un munte.

Şezi strâmb, vorbeşte drept.

Puţină mi-e mâncarea, fără sgomot capul.

Ursul flămând nu joacă.

Rana cuţitului se vindecă, dar rana limbei — ba.

Limba omoară mai mult decât sabia.

Celce grăieşte adevăr, se pefugă din nouă oraşe.

Folosul e fratele pagubei.

Cu o lingură de miere poţi să prinzi mai multe muşte, decât cu un butoiu de oţet.

M. E.

☞ Domnii abonaţi ai foaiei noastre, cari nu şi-au reînoit încă abonamentul pe pătrarul al IV-lea sunt rugaţi a-l reînoi cât mai curând ca să nu li-se întrerupă regulata espedare a ziarului.

Administraţiunea
„Gazetei Transilvaniei".

Numerii lozurilor, câştigători dela tombola, aranjată în 18 Septembre n. 1910 de către *Reuniunea femeilor de religiunea gr. cat. şi gr. or. din comitatul Târnaveimici*, cu sediul în Dicio-sân-mărtin, sunt următorii:

1, 27, 32, 36, 41, 44 54, 59, 61, 75.

102, 109, 119, 146, 157. 158, 163.

215, 226, 227, 233, 238, 247, 254, 258, 261, 287, 290.

301, 327, 341, 345, 347, 357, 358, 360 383.

409, 411, 418, 419, 435, 473, 478, 480 482, 493, 494, 495, 498.

513, 517, 532, 537, 547, 550, 584, 591, 594, 595, 596.

610, 617, 629, 630, 652, 653, 661, 667 679, 682, 689.

700, 704, 737, 745, 746, 751, 772, 781, 784, 789, 797.

803, 812, 817, 819, 822, 824, 832, 834 835, 848, 853, 872, 879.

902, 911, 915, 918, 932, 952, 973, 984, 989.

1003, 1005, 1011, 1013, 1017, 1018, 1019, 1020, 1024, 1032, 1043, 1046. 1048, 1051, 1055, 1066, 1069, 1070, 1075, 1085, 1086, 1089, 1095·

1110, 1113, 1122, 1133, 1142 1154, 1156, 1159, 1163 1164, 1166, 1174, 1178, 1179, 1184, 1195, 1197, 1199.

1215, 1237, 1241, 1246, 1261, 1264, 1267, 1274, 1281, 1288, 1294, 1300, 1308, 1322, 1337, 1339, 1367, 1387, 1392.

1401, 1403, 1413, 1416, 1422, 1428, 1433, 1452, 1485, 1499.

1503, 1518, 1521, 1523, 1527, 1540 1545, 1547, 1555, 1574, 1588, 1591 1593.

1601, 1602, 1603, 1609, 1627, 1628 1630, 1636, 1638, 1640, 1642, 1648, 1655 1682, 1684, 1691.

1709, 1715, 1717, 1718, 1720, 1721, 1735, 1738, 1753, 1754, 1761, 1763, 1771, 1780, 1788.

1810, 1817, 1827, 1835, 1840, 1844, 1848, 1870, 1871, 1884, 1886, 1888, 1889, 1893, 1895.

1902, 1904, 1908, 1914, 1919 1926, 1927, 1931, 1932, 1940, 1944, 1960, 1963, 1966, 1982, 1992.

Se observă, că câştigurile se află şi se pot ridica dela prezidenta Reuniunii Aneta Zehan, în Dicsőszentmárton.

Dicosânmărtin la 24 Sept. 1910.

Aneta Zehan prezidenta reun. — *Laureţiu Pascu* secretarul reun.

VEDERI DIN LISABONA.

Biserica Sf. Ieronim. — **Piaţa comercială.**

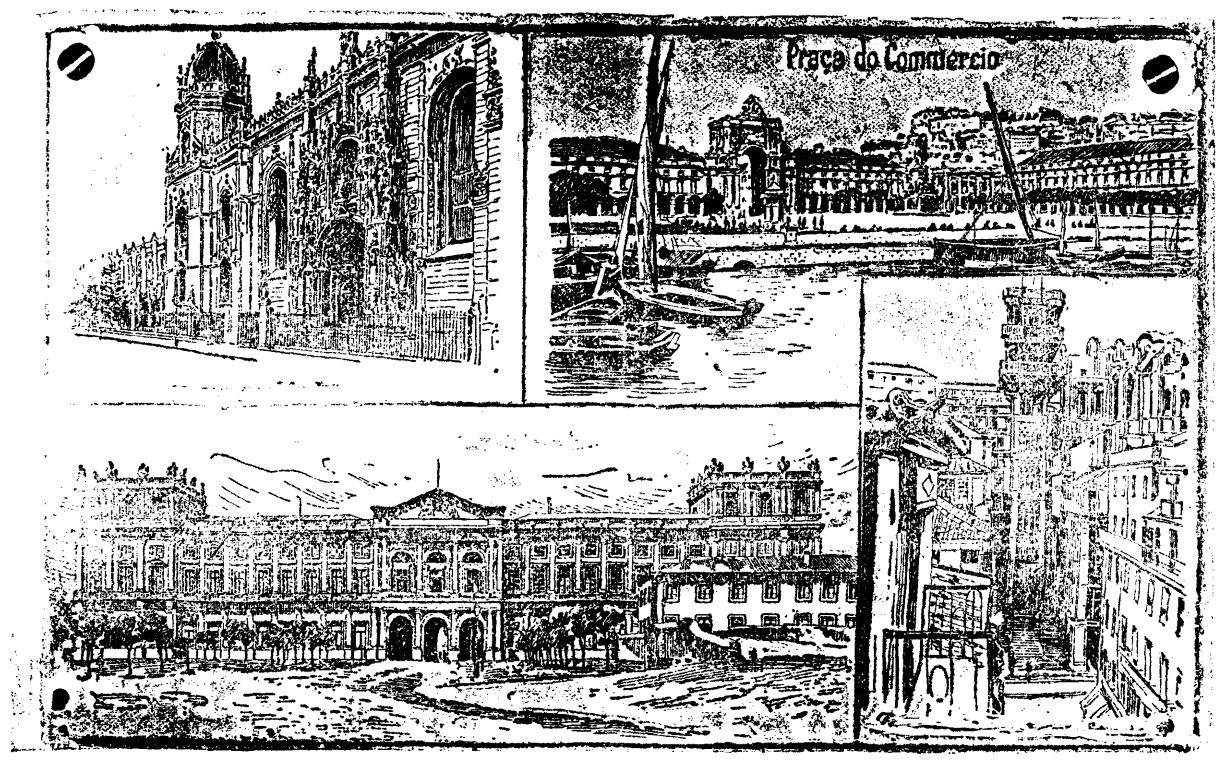

Palatul regal. — **O parte din oraş**

Unchiul regelui. — **Regina văduvă Amalia.** — **Regele Manuel.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ULTIME ŞTIRI.

Viena, 13 Oct. Proiectul de budget comun, care să prezentă delegaţiunilor are următoarele cifre: pentru ministerul de externe: 15,185,921 cor. Credit suplementar 853,115 cor. Ministerul de războiu: 344,935 017 cor. Credit suplementar 180 milioane, credit supl. pentru artilerie 8 milioane cor. Pentru marină: 66,757,210, eredit suplementar: 54 mil.

Pentru ministerul comun de finanţe: 4,606,310 cor. Pentru curtea de compturi comună 339,492.

Creditele suplimentare, ce le cere ministerul comun fac în total 192 milioane cor.

Lisabona, 13 Oct. Aici a sosit o telegramă oficială, prin care republica Brasilia recunoaşte noua republică portugheză. Aceasta este prima recunoaştere. Celelalte state n-au răspuns încă la notificarea nouei republici.

Londra, 13 Oct. Regele Angliei a dat ordin, ca jachtul regal englez „Victoria and Albert" să plece la Gibraltar şi să ia pe bord pe regele Manuel şi regina mamă.

Paris, 13 Septembrie. Intrunirea de ieri-noapte a sindicatelor c. f, a hotărât proclamarea grevei generale pe toate liniile ferate ale Franţei. Circulaţia pe toate liniile, cari pornesc din Paris, a încetat.

Guvernul a luat energice măsuri. Toate liniile, gările, cantoanele şi atelierele au fost ocupate milităreşte.

Cântece poporale.

Munte, munte, piatră seacă
Lasă voinicii să treacă,
Să treacă la ciobănie,
Să scape de cătănie.
Să treacă la ciobănit
Să scape de cătănit.

* * *

De-ar fi mândra 'n rând cu mine,
O-aşi iubi de n'ar şti nime,
Dar mândra e 'n cela rând,
N'o pot iubi făr' din gând

* * *

Bate-l Doamne cu mănie
Pă-l de-a pus peana 'n hârtie
De m'a scris la cătănie;
Bate Doamne Neamţu 'n drum
C'a ales ce-a fost mai bun
Şi-a lăsat gărgoazele
De iubesc frumoasele.
Sibiaş arde-te-ar focu,
Mi-ai mâncat ţara şi locu;
Sibiaş, arde-te-ar para,
Mi-ai mâncat locu şi ţara!

* * *

Cât trăeşti, să nu iubeşti
Fată dela Bucureşti,
Că te'nşeală cu năframă
Pân' te trece peste vamă,
Şi te 'nşală cu vorba,
Pân' te trece Moldova.

* * *

Am auzit de Daian,
De hoţu de Săliştean,
Că umblă din stâncă 'n stâncă
Să guste brânza de bună.
Şi muma Dăianului
Şedea 'n vârful plaiului,
Şi striga în gura mare,
— Lasă-ţi Daiene hoţia,
Şi hai de-ţi lucră moşia,
Că-ţi dau plug cu patru boi,
Şi-'ţi dau şi-o turmă de oi,
— Mânce-ţi cânii boii tăi
Şi oile lângă ei,
Nu mă las de soţii mei,
Că o-am dus bine cu ei!

Culese de **G. Maior** *stud.*

*

Foaie verde şi-un dudău,
La moară la Făgădău
Macină şi bun şi rău:
Acolo macin şi eu,
Macină şi bade-al meu.
Foaie verde măr mustos
Ferice de om frumos
Cum se duce toarnă 'n coş.
Morăriţa ce-i zicea?
— Stai bădiţă nu turna
Până nu te-oi săruta,
Şi vamă nici nu ţi-oi lua,
Dela mine ţi-oi mai da
O sută cincizeci de lei,
Să-mi iai toartă la cercei.
Sărac de omul urât,
Nici la moară n'are rând.

* * *

Foaie verde mărăcine
De-unde-auz, că iarna vine
Tremură carnea pe mine
Ca pe-un copil de trei zile.
Ies afară să taiu lemne,
Tăiaiu două, trei surcele
Băgaiu mâna'n sân la piele.
Intru'n casă la muiere:
Vai de păcatele mele.
Iarna grea, nevasta rea,
Vai de măiculiţa mea,
N'avea la ce mă făcea;
Cum să mai trăiesc cu ea?
Iarna grea şi degeroasă
N'ai loc să mai stai prin casă,
Vai de măiculiţa noastră.
Si ieşii până la ţarc
Fân nu mai era de leac.
Zvârlii furca în zăpadă
Olle mă fac grămadă.
Mă dusei la cel vecin
Să-i cer o poală de fân.
Dar vecinul de colea:
— Măi vecine! D-ta
Toată vara ce-ai lucrat?

Coasă'n mână nu o-ai luat!
Şi eu când trăgeam cu coasa
Tu şede-ai pe aninoasa
Şi beai vin cu bătăioasa.
Acum rabdă şi suspină
Că numai tu eşti de vină!

Culese din Poiana Mărului de: Ioan Clopoţel *stud.*

Proprietar: Dr. Aurel Muresianu,
Succesorii.
Redactor respons.: Ioan Spuderca.

Loc pentru magazine, stabilimente sau alte diverse deposite, în mărime de 2-4 jugăre este în parţelle de închiriat. Rampă de încărcat şi cale ferată cu vagonette industriale, conducătoare de la staţiunea-Bertalan pe numitul loc, stă la dispoziţie. A se adresa la noul deposit de lemnărie al firmei Karl Eiven, Telefon Nr. 389.

1203, 1—3

Meghivó.

»A persányi hitelszövetkezet» tagjai ezennel meghivatnak a f, é. október hó 16-án —megtartandó rendes évi közgyülésre. —

Tárgyak.

1. 35 § módositása.
2. A mérleg megállapitása.

Persány, 1910 október hó 6-án.

Az igazgatóság.
P. Nastea, s. k. elnök

De vânzare.

O casă în oraş lângă Schwarzburg, care este acomodată pentru scopuri industriale sau de cancelarie, aduce venit bun din cauză de moarte este de vânzare a se adresa pentru informaţii mai de aproape la vânzător strada Pietreriei (Kőbányautcza) Nr. 27.

Nr. 1100 — 1 —6

Szám 765—910.

Hirdetmény.

Nagyselyk község a tulajdonát képező — italmérési jogosultsággal felruházott vendéglöjét f. évi november hó *9 én d. e. 10 órakor* nyilt árverésen három évi még pedig, az 1911 év január hó 1-től 1913 December hó végéig terjedő tartamra haszonbérbe adja,

Az árverési feltételek a hivatalos orák alatt a kőzségi irodában megtekinthetök.

Nagyselyk, 1910 év október hó 11-én.

Az elöljáróság.

Nr. 1205. 1—1

Circul are o temperatură potivită şi apărat în contra tuturor intemperiilor!

Numai 6 zile în Braşov!

CIRCUL HENRY

în Braşov, înaintea uliţei Vămei.

SÂMBATA 15 OCTOMBRE

la oara 8 seara.

GALA PREMIERE

cu program senzaţional şi moudial pentru Braşov.

ATRACŢIUNI ALESE!

între cari Doamna şi Domnul Director **Henry** excelează în

Dresură originală de Cai

a căror măestrie specifică este apreciată de toată presa indigenă şi streină ca hors concurs, condusă de **domnul Riego**.

Senzaţie generală!
Trupa Bendecti Riga
numită „oamenii zburători".

NOU PENTRU BRASOV
M-elle Hortense Henry
Star al şcoalei înalte.

Trupa Mohammed ben Mohammed.
10. Riff Kabili originali. 10
cu miraculoasele producţiuni de forţă.

La Charmante M-lle
FLORENCE
cu miraculoasa haită de câini dresaţi din Siberia. Ultimul cuvânt al dresurei moderne.

NOU PENTRU BRAŞOV.
Lupta cu taurii în Madrid
scene parodistice a
FRAŢILOR CAVALLINI

SURORILE LOBE

Artiste în călărie par excelence.

The Regellos
Conuş fus triplu

Domnul Milanovici
Regele în arta călăriei

NOU! TRUPA MARELLY NOU
cea mai bună trupă de acrobaţi a timpului de faţă.

M-lle Melanie
Voltage à la Rechard.

10 Clovni şi Augusti
şi alte multe.

Nou pentru Braşov. Creaţiune originală a direct. Henry
DSCHUNGELN DIN INDIA
act combinat de dresura Elefanţilor, Maimuţelor şi câinilor.

Preţul locurilor: Loc în Lojă, 5 cor., Cercle 4 cor., Locul I, 2 cor. 50 fil.. Locul II, 1 c. 50 fil.; Locul III, 1 cor.; Galeria 70 fil.

Miercuri 19 Octomvrie 4 oare p. m. Reprezentanţii pentru şcolari şi familii cu preţul jumătate, pentru băieţi şi copii cu preţurile următoare: loje 2 50 cor., cercle 2 cor., loc I. 1·25 cor., loc II. 80 bani, loc III. (de şezut) 50 bani, Galerie 40 bani.

Duminecă 17 şi Mercuri 19 Octombrie
2 REPRESENTAŢIUNI 2

la 4 oare p. m. şi seara la 8, oare cu programă absolut de oraş mondial.

Vânzare de bilete pentru toate reprezentaţiile dela 10 care a. m. neîntrerupt la **casa circului** şi numai pentru reprezentaţiile de seară în trafica I, **Viktor** strada Vămei 30.

Biletele sunt valabile numai pentru reprezentaţia pentru care au fost cumpărate.

Bilete fără cupon n'au valoare. **Fumatul şi adus câni este oprit din partea poliţiei.**

La toate reprezentaţiile de după amiaz, programă de seară neschimbată.

In zilele când nu se dau 2 reprezentaţii au loc probe interesante dela 10—1 oară p. m. Duminecă, 16 Octomvrie visitarea grajdurilor dela 10—1 oară.

La croitoria universală

Braşov, strada Mihail Weiss Nr. 10
(Casa proprie).

Subscrisul îmi i-au voia a atrage atenţiunea On. Public asupra croitoriei mele militare şi civile la care se confeţionează

REVERENZI

şi tot felul de uniforme după croiala cea mai nouă. Totdeauna stau la dispoziţiunea Onoratului Public a Negăti un lucru solid şi deplin corăspunzător.

Pentru comande cât mai multe' rog pe On. Public a-mi oferi binevoitorul sprijin. — Comandele urgente se efeptuesc în timpul cel mai scurt, — Semnez cu toată stima:

George Szőcs,
Măestru croitor.

Vasile Muscalu

primul atelier de curelar român

în Braşov, Strada nouă Nr. 18 (casele proprii). Am onoarea recomanda On. Public din Braşov şi jur **Atelierul meu de curelărie**, provăzut cu tot felul de hamuri de lux şi pentru lucru, din piele de blanc, precum şi tot felul de curele de încins, şerpare, şele în diferite colori, artistic lucrate. Se primesc şi **reparaturi** de tot felul, cufere geante de călătorie şi pungi, ect. ect. precum şi plosci de lemn îmbrăcate în curele frumoase, în mărimi şi colori diferite.

La atelierul meu de pielărie din Braşov, comandele postale se efeptuesc grabnic şi cu preţuri moderate

Preţuri de tot scăzute.

Din cauza strămutărei vând toate
confecţunle lucrate cu mâna
cu preţuri de tot scăzute.

Fritz Bolesch
Strada Mihael Weis. Casa Copony.

Nr. 1113,3—150.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pentru aranjarea locuintei

MODERN

aflaţi un asortiment mare şi ales la

Warenhaus

(Târgu grâului Nr. 9.)

cu preţuri de tot ieftine.

Covoare, pentru odaia de locuit, de mâncare şi salone.
Perdele, Mull, Etamin, şi Gardine ţesute în colori.
Garnituri de pat şi masă, de in, lână şi Peluche.
Gardine de vară, Roulcux şi Jalonsi.
Coperte pentru divanuri şi otomane.

Flanele, plapome şi Mindire.
Păr de cal şi pene de gâscă.

Cel mai mare asortiment de stofe

engleze şi indigene

Prăvălie de croitorie în Braşov

Strada Mihael Weiss nr. 26.

Atrag atenţiunea domnilor cari sunt îndupleca ţi a-şi servi anul de voluntar, că în atelierul meu se lucrează **cele mai bune şi elegante haine de uniformă,** de vânzare se află toate lucrurile necesare pentru armată.

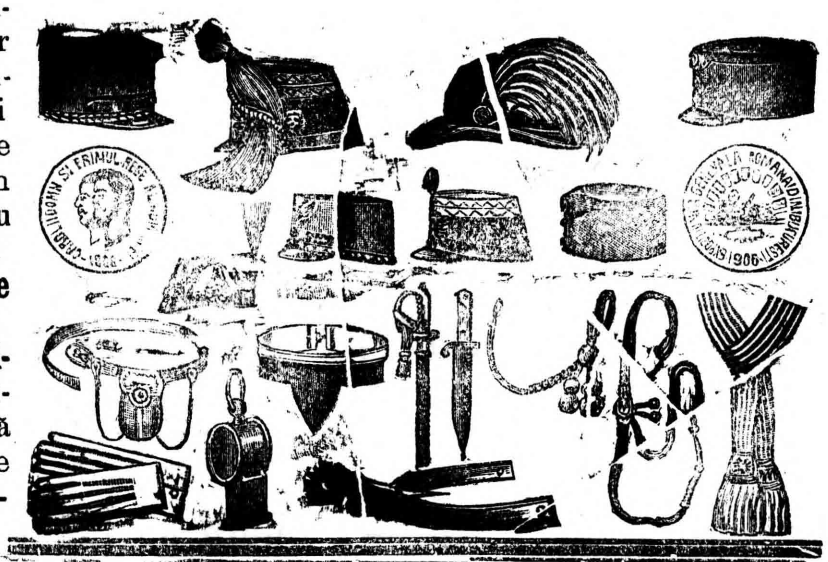

Totodată aduc la cunoştinţa On. public din loc şi jur că mi-a sosit **un mare asortiment de stofe civile sezon de toamnă şi iarnă.**

Iu atelierul meu se lucrează atât haine civile cât şi militare. **Cele mai elegante haine** de bărbaţi după măsură şi croială franceză şi engleză. Pentru d-nii studeuţi **costume civile şi unifonme cu preţuri reduse.**

Comande din provincie se execută prompt şi iute.

Apelând la sprijinul On. public român semnez

Cu stimă

1169,1—6. **P. Pavel & Comp.**

Să sprijinim meseriaşii noştri!

Nou croitor român!

Subcrisul, după-ce sub patronajul «Asociaţiunei» pentru sprijinirea meseriaşilor Români din Braşov, m'am pregătit pentru meseria de croitor, perfecţionându-mă în arta mea, prin mai multe centre europene mai mulţi ani succesive, mă aflu de prezent în plăcuta poziţie a-mi recomanda :

Salonul de croitorie

pentru bărbaţi

Braşov, Strada Prundului Nr. 33.

(vis-à-vis de Vila Popovici), unde cu prima Octobre n. primesc ori-ce comande şi satisfac cu cea mai severă acurateţă, gust, lucru trainic, frumos şi cu preţuri convenabile.

Rog deci On. public românesc din loc şi jur, să binevoiască a-mi da binevoitorul seu sprijin, asigurându-l din parte-mi de silinţa mea deosebită de a satisface tuturor aşteptărilor.

Cu toată stima :

Dumitru Mircan,
măiestru-croitor, Braşov,
Str. Prundului Nr. 33.

Să sprijinim meseriaşii noştri!

Să sprijinim meseriaşii noştri!

Să sprijinim meseriaşii noştri!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Preţurile netto cassa.

Nicolae Balea

Măiestru pantofar Braşov, Strada Orfanilor Nr. 2.

aproape de piaţa mare. Recomândă tot feliul de încălţăminte — pentru **bărbaţi, dame şi copii, mare asortiment de ghiete sezon de vară.**

Mare magazin, de tot feliul de încălţăminte, lucru de mână, bun şi cu preţuri foarte reduse. Ocazia cea favorabilă. pentru de a cumpăra cele mai bune, mai durabile uşoare şi plăcute încălţăminte pentru toate sezoanele cu preţurile cele mai reduse numai în depositul dlui pantofar Balea, se pot găsi.

— **Braşov. Strada-Orfanilor nr. 2.** —

Preţurile netto cassa

Preţurile netto casa.

Preţurile netto cassa.

Singurul institut de asigurare ardelean

„TRANSSYLVANIA",

Strada Cisnădiei 5. SIBIIU. (edificiile proprii.)

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru **edificii, recolte, maşini, mobile** etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai eftine, şi în cele mai favorabile condiţii, cum şi

Asigurari asupra vieţii

(pentru învăţători şi preoţi români gr.-or. şi gr.-cat. dela aşezămintele confesionale cu avantagii deosebite), pe cazul morţii şi cu termin fix. cu platire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, şi asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infractiei (furt prin spargere şi asigurări de pagube la apaducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea an. 1909	K. 4.831,168·51
Capitaie asigurate pe viaţă achitate	K. 4.571,035·31
Starea asigurărilor de foc cu sfârşitul anului 1909 . .	K. 112.045'419·—
Starea asigurărilor de viaţă cu sfârşitul anului 1909 .	K. 10.847,132·—
Fonduri de întemeiare şi de rezervă	K. 2.309,387·—

Prospecte în combinaţiile cele mai variate se trimit şi se dau gratuit orice informaţii în birourile Direcţiunei, strada Cisnădiei Nr. 5 şi la toate agenturile.

Persoane vărsate în Acuisiţii, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiţii favorabile.

Cumpăraţi cartea veselă şi hazlie a lui Noia-Oardin :

„Năzdrăvăniile viteazului Toporâşte"

Vânzoala Filisteilor, viclenia Vulpoilor Cometul Hăluia, şi alte minunăţi întâmplate acum, şi scrise cu mult haz pe multe pagini pentru popor. Coperta originală reprezintă pe vestitul opşitar în sat la iei, pecând istorisesţe despre baron ligi şi despre — Goliatu lor. ect. ect. Călăuză la vânzoala viitoare. Preţul 40 bani (20 cruceri) —

Se poate comanda dela librăria A. Mureşan Braşov, şi dela Administraţia Gazetei Transilvane». Vânzătorilor rabatul cuvenit

!! Frate Muscale !!

Azi ne întâlnim

la

Restaurant SUCIU

pe Pormenadă.

Tipografia Murăşanu Braşov,